יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 155 | Łódź, Czwartek, 6 lipca 1933 r. | עלפטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, י"ב תמוז תרצ"ג | № 155

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 71-224

סטאווסקי איז געווען אין ירושלים

אין טראגישען אווענד שטעלט פעסט א נייער עדות

זיין פרעווענץ-ארעסט איז ווידער פערלענגערט געווארן אויף 15 טעג

ירושלים, 5 (יט"א טעלעגראפיש)

צו דער ירושלים'ער פאליציי האט זיך געמאלדען א נייער עדות, א קוכער, וועלכער שטעלט פעסט, אז ער האט געזעהען סטאווסקי'ן אין א ירושלים'ער רעסטאראן דעם טראגישען טאג פון 8 ביז האלב 9 אווענד.

תל-אביב. 5. (ספ. טעל.)

דער פאר-ארעסט פון אברהם סטאווסקי איז פערלענגערט געווארען אויף נאך פופצעהן טאג.

די סיבה דערפון איז, ווייל די אויספארשונג האט נאך נישט ארומגענומען אלע מאטעריאלען, וואס האבען א שייכות צום מארד, אין משך פון די נייע פופצעהן טעג אויף וועלכע עס איז פערלענגערט געווארען סטאווסקיס ארעסט, וועט זיך די אויספארשונג פערנעהמען מיט פעסטשטעלען אלע צווייפעלהאפטע פרטים וואס האבען א שייכות מיט דעם שרעקליכען מארד איבער ארלאזאראוו'ן.

בעדייטענדסטע יוריסטען אין ארץ-ישראל

וועלען פערטרעטען פרוי ארלאזאראוו פאר'ן געריכט

ירושלים, 5 (יט"א טעלעגראפיש)

די בעדייטענדסטע יוריסטען אין ארץ-ישראל דערונטער דער בעקאנטער אדוואקאט עליאש, האבען איבערגענומען די פערטרעטונג פון די אינטערעסען פון פרוי ארלאזאראוו פאר'ן געריכט.

8 מיליאן דאלאר אויף צו בעזעצען דייטשע יודען אין ארץ-ישראל

בעשלוס פון דער ציוניסטישער פעדעראציע אין אמעריקא

טשיקאגא, 5 (יט"א טעלעגראפיש)

דער צוזאמענפאהר פון דער אמעריקאנער ציוניסטישער פעדעראציע האט בעשלאסען צו זאמלען 8 מיליאן דאלאר אויף צו בעזעצען דייטשע יודען אין ארץ-ישראל.

דער צוזאמענפאהר האט אויך אנגענומען ד"ר חיים ווייצמאנ'ס פלאן, צו קאלאניזירען 50 טויזענד יודען אין ארץ-ישראל אין משך פון 5 יאהר.

אלס מלוכה-פערטרעטער

וועלען ערקלערט ווערען די דייטשע סאציאל-דעמאקראטישע אנפיהרער

בערלין, 5 (ספ. טעל.)

דער מלוכה-סעקרעטאר אין אינערן-מיניסטעריום ד"ר פינדנער האט אויף א פארטראג ערקלערט, אז אלע דייטשע סאציאל-דעמאקראטישע אנפיהרער, וועלכע געפינען זיך אין אויסלאנד, וועלען, גאר בקרוב, ערקלערט ווערען אלס מלוכה-פערטעטער און וועלען אויסגעשלאסען ווערען פון דער דייטשער געזעלשאפט.

פרעזידענט פון צענטראל-פעראיין

פערלוירען אדוואקאטען-רעכט

ווייטערע ליסטע פון 61 יודען, ארויסגעשטויסענע פון דער אדוואקאטור

בערלין, (י.ט.א.) די פרייסישע רעגירונג האט פערעפענטליכט א ווייטערע ליסטע פון יודישע אדוואקאטען, וואס האבען ענדגילטיג פערלוירען דאס רעכט צו פראקטיצירען. די ליסטע נעמט ארום 61 אדוואקאטען. צווישען וועלכע עס געפינט זיך דער פרעזידענט פון „צענטראל-פעראיין" יוסטיץ-ראט יוליוס בראדניק.

הילף פון לאנדאנער פראפעסארן

פאר פערטריבענע יודישע געלעהרטע פון דייטשלאנד

לאנדאן, (י. ט. א.) די פראפעסארען פון דער לאנדאנער הויכשול פאר עקאנאמישע וויסענשאפטען האבען בעשלאסען אויסצאהלען א טייל פון זייערע חודש-שכירות אויף הילף פאר זייערע קאלעגען, וואס זענען פערטריבען געווארען פון דייטשלאנד. דאס געזאמעלטע געלד וועט איבערגעגעבען ווערען אין רשות פון דעם אקאדעמישען הילפסראט אין לאנדאן, וואס איז געשאפען געווארען פאריגען חודש.

ביירוט זוכט א הלוואה צו קענען קאנקורירען מיט'ן חיפה'ער פארט

ירושלים. (יט"א) פון ביירוט ווערט מיטגעטיילט, אז די דירעקציע פון דעם דארטיגען פארט בעמיהט זיך איצט צו בעקומען א הלוואה אויף אויסצובויען דעם ביירוטער פארט, כדי ער זאל קענען אויסהאלטען די קאנקורענץ פון דעם פארט אין חיפה. דערווייל איז נאך נישט בעוואוסט, אין וועלכער ריכטונג עס זאל געהען די פונאנדערבויאונג פון פארט. אין די ענטשפרעכענדע ווירטשאפטליכע קרייזען אין ביירוט זענען דא אנהענגער פון א פלאן אויסצובויען א פולשטענדיג נייעם פארט.

רוזוועלט איז ענטשלאסען געגען וואלוטעס-סטאביליזאציע

געמיינזאמער פלאן פון מלוכות צו שיצען זייערע וואלוטעס

לאנדאן, 5. (ספ. טעל.)

בעת'ן טעלעפאן-געשפרעך צווישען דער אמעריקאנער דעלעגאציע און פרעזידענט רוזוועלט, האט רוזוועלט זיך ארויסגעזאגט דערפאר אז די קאנפערענץ זאל ווייטער ארבייטען, ער האט זיך אבער קאטעגאריש ארויסגעזאגט געגען יעדער פראבע צו סטאבילירען די וואלוטעס.

נאך נישט קלאר דער גורל פון דער קאנפערענץ

לאנדאן, 5 (ספ. טעל.)

דער היינטיגער טאג האט נישט געבראכט קיין אויפקלערונג פון דער סיטואציע וועגען ווייטערדיגען גורל פון דער קאנפערענץ.

דער נייער אמעריקאנער פארשלאג, וואס איז היינט אנגעקומען, האט זיך ארויסגעוויזען, קאן קיינעם נישט בעפרידיגען.

נאך זיין טעלעפאנישען געשפרעך מיט רוזוועלטען, האט דער אמעריקאנער דעלעגאט הול אפגעהאלטען א בעראטונג מיט מאקדאנאלדען.

אין רעזולטאט פון דאזיגען געשפרעך, האט מאקדאנאלד גערופען א זיצונג פון די פארזיצערס פון די קאמיסיעס אויסצוארבייטען פארשלאגען, וועגען ווייטערדיגען גורל פון דער קאנפערענץ.

עס הערשט די מיינונג, אז ראטעווען די קאנפערענץ איז פראבלעמאטיש.

בלאק פון מלוכות, וואס שטיצן זיך אויף גאלד-פאריטעט

פאריז, 5. (ספ. טעל.)

אין פראנקרייך איבערוועגט די מיינונג אז דער פאזיטיווסטער רעזולטאט פון דער נישט-איינגעגעבענער לאנדאנער קאנפערענץ איז די דערנעהנטערונג צווישען די מלוכות וואס ווילען דערהאלטען דעם גאלד-פאריטעט.

דער בלאק פון די מלוכות וועלכע זענען געשטיצט אויפ'ן גאלד-פאריטעט זאלען אויסארבייטען א געמיינזאמען פלאן פון פערטיידיגען זייערע וואלוטעס.

מען דערווארט נייע אינסטרוקציעס פון פרעזידענט רוזוועלט

לאנדאן, 5 (ספ. טעל.)

„הערא לד טריבון" איז מודיע, אז פרעזידענט רוזוועלט האט פארגעלעגט דער לאנדאנער קאנפערענץ „א פאזיטיווען פראגראם פון ארבייט", אין וועלכען ער שיצט אמעריקא פאר'ן פארוואורף, אז זי האט מיט'ן אפווארפען דעם סטאביליזאציע-פראיעקט, דערשלאגען יעדע האפנונג אויף א מעגליכקייט צו פראווייגהייטליכען די אינטערנאציאנאלע עקאנאמישע אקציע.

עס איז אויך מעגליך, אז רוזוועלט וועט זיך ארויסזאגען פאר'ן פארשלאג צו הויבען די וועלט-פרייזען.

אין די אפיציעלע קרייזען האלט מען, אז די נייע דעקלאראציע פון פרעזידענט רוזוועלט, וועט אנווייזען די מלוכות. וועלכע האלטען זיך ביים גאלד-פאריטעט, אז מען קאן זיך האלטען ביים דאזיגען פאריטעט אויך אהן וואלוטע-אפמאך.

לאנדאן, 5 (ספ. טעל.)

דער רייטער-קארעספאנדענט אין וואשינגטאן איז מודיע. אז פרעזידענט רוזוועלט האט געשיקט א קאבעל-דעפעשע צו דער אמעריקאנער דעלעגאציע אין לאנדאן מיט נייע אינסטרוקציעס, אין וועלכע ער פאדערט נישט צו דערלאזען איבעררייסען די קאנפערענץ.

מען דערווארט, אז רוזוועלט וועט אין משך פון 24 שעה פערעפענטליכען א נייע דעקלאראציע.

אין פאריז האלט מען נישט פון דער לאנדאנער קאנפערענץ

פאריז, 5 (ספ. טעל.)

די ספעציעלע זשורנאליסטישע שלוחים קיין לאנדאן, דריקען איינשטימיג אויס די מיינונג, אז דער איינציגער אויסוועג איז אפצולעגען די קאנפערענץ.

אלע פאריזער צייטונגען, שטרייכען אונטער מיט אנערקענונג די קאטעגארישע שטעלונגען פון דער פראנצויזישער דעלעגאציע, וועלכע האט געשיצט די געזונדע מאנעטארע פאליטיק.

פאריז, 5 (ספ. טעל.)

די גרויסע מארגען-צייטונגען שרייבען, אז די לאנדאנער קאנפערענץ מוז שטארבען. אויב זי איז נאך נישט געשטארבען, געפינט זי זיך אין א גסיסה-צושטאנד. ווייטער האלטען נישט די צייטונגען פון דער אמעריקאנער אינפלאציע-פאליטיק.

איטאליע וועט ווייטער שיצען איהר ליר

רוים, 5 (ספ. טעל.)

„זשורנאל דע איטאליא" שרייבט וועגען איטאליענס שטעלונג צו דער לאנדאנער קאנפערענץ, אז איטאליען וועט שיצען ביז דאס לעצטע דעם ליר, וועלכער איז סאליד סטאבילזירט אין איצטיגען ווערט. דער ליר איז שטארק געשטיצט אויפ'ן גאלד. איטאליען איז נישט קיין אנהענגערין פון די אינפלאציע-אילוזיעס.

פערשטענדיגונג צווישען איטאליען און סאוויעטען

לאנדאן, 5. (ספ. טעל.)
לויט נישט אפיציעלע אבער מאסגעבענדע איג פארמאציעס פיהרען זיך איצט אונטערהאנדלונגען צווישען די סאוויעטען און איטאליען וועגען א סאוויעטיש-איטאליענישע צוזאמענארבייט אין דער אויסערליכער פאליטיק.

היטלעריסטען האבען בערויבט א פאסט אין וויען

וויען, 5 (ספ. טעל.)
נעכטען אוונד האט מען אויסגעפיהרט א רויב-אנפאל אויף דער פאסט אין ווינער קווארטאל דעמבלינג.

מען האט צוגערויבט 21,925 שילינג.

עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז דעם אנפאל האבען אויסגעפיהרט היטלעריסטען. קיינעם פון די רויבער האט מען נישט געכאפט.

א דאנק פוילען איז געקומען צו דער רומעניש-סאוויעטישער פערשטענדיגונג

פאריז, 5 (ספ. טעל.)
„קליער נאוועל" שרייבט, אז די דערנעהנטערונג צווישען סאוויעטען און רומעניען איז געקומען א דאנק דער מיטהילף פון פוילען.

דייטשע פאלקס-פארטיי און צענטרום לעזען זיך אליין אויף

בערלין, 5 (ספ. טעל.)
דער פארזיצער פון דער דייטשער פאלקס פארטיי, האט נעכטען פערארדנט אויפצולעזען די פארטיי.

היינט זאל אויך אויפגעלעזט ווערען די צענטרום-פארטיי.

צווישען די לידערס פון צענטרום און נאציאנאל-סאציאליסטען פיהרען זיך אונטערהאנדלונגען וועגען צוזאמענגיסען זייער טעטיגקייט.

הענדערסאן מאכט אנ'ענטוואפנונגס-רייזע

גענף, 5 (ספ. טעל.)
דער פארזיצער פון דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ הענדערסאן פערלאזט היינט אוונט גענף און פאהרט קיין לאנדאן.

נאכדעם וועט הענדערסאן בעזוכען די הויפט-שטעט פון די בעזונדערע מלוכות, כדי פערזענליך צו שמועסן מיט די רעגירונגען וועגען בעזייטיגען די שוועריגקייטען, וואס שטערען די נארמאלע ארבייט פון דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ.

הענדערסאן וועט בעזוכען פאריז, בערלין, פראג, בוקארעשט, און בעלגראד.

מאסענווייז ווערען בעזייטיגט יודישע בעאמטע אין דייטשלאנד

בערלין, 4 (ספ. טעל.)
אין די לעצטע טעג האט מען איבער גאנץ דייטשלאנד אדורכגעפיהרט א מאסען-דערוויטערונג פון יודישע בעאמטע און אנגעשטעלטע אויפן יסוד פון נייעם געזעץ, וואס איז אריין אין קראפט דעם 1-טען יולי.

מ'האט בעזייטיגט אלע יודישע בעאמטע און אנגעשטעלטע אפילו פון די פעראנטווארטליכסטע פאסטענס. צווישען די בעזייטיגטע געפינען זיך אויך קריסטען פון יודישער אבשטאמונג. פון דער דרעזדנער באנק און פון א רייהע גרויסע קאנצערנס האט מען אפילו אויך אבגעזאגט דירעקטארען.

די לאגע פון די אבגעזאגטע איז נאך פערצווייפעלטער צוליב דעם, וואס נאך מיט א צייט צוריק האט מען זיי בעזייטיגט פון די פראפעסיאנעלע ארגאניזאציעס אזוי, אז זיי האבען נישט צו וועמען זיך צו ווענדען וועגען זייערע פראפעסיאנעלע רעכטען.

בערלינער פאלעסטינא-אמט אויפגעהערט אנצונעהמען עמיגראציע-אנמעלדונגען

אין מערב-דייטשלאנד זענען שוין נישטא קיין מזרח-יודען. — יודישע עמיגראציע פון דייטשלאנד נעשטיגעז פינפפאך. — פערשטארקטע קאנטראלע אויף די גרעניצען

בערלין (יט"א) פון עטע ווערט מיטגעטיילט, אז אין מערב-דייטשלאנד זענען שוין איצט דא אזעלכע שטעט, וואו עס איז שוין נישט געבליבען קיין איין מזרח-אייראפעאישער יוד.

דער בערלינער פאלעסטינא-אמט האט פערעפענטליכט א קאמוניקאט אז ער קאן שוין מעהר נישט אננעהמען קיין אנמעלדונגען וועגען עמיגרירען קיין א"י, הזות, דער אמט איז שוין איצט פערשאטען מיט טויזענדער אפליקאציעס, וועלכע קענען נישט בעטראכט ווערען צוליב דער בעגרעניצטער צאהל סערטיפיקאטען. דער פאלעסטינא-אמט ערקלערט, אז פאר העבסט וועט נישט מעגליך זיין צו בעטראכטען קיין נייע מעלדונגען.

לויט אפיציעלע שאצונגס-ציפערען פון רעגירונגס-עמיגראציע-דעפארטאמענט איז די איצטיגע יודישע עמיגראציע פון דייטשלאנד פינף מאל גרעסער ווי מיט 3 חדשים צוריק.

א צווייטער אפיציעלער קאמוניקאט טיילט מיט אז זייט דעם 1. יולי איז איינגעפיהרט געווארען אויף די דייטשע גרעניצען א שטרענגע קאנטראל פון די פאסאזשירען, די רעגולערע גרעניץ-וואך בעקומט צו הילף באצי-שטורמיסטען, וועלכע זאלען זיין בייהילפיג ביים רעוויזירען און קאנטראלירען די פערזאנען, וואס פערלאזען דייטשלאנד, און זייערע באגאזשען.

נאך איין בעזייטיגטער יודישער געלעהרטער

בערלין, (יט"א) לויט א פעראָרדענונג פון פרייסישען בילדונגס מיניסטער ד"ר רוסט איז דער געהיימער רעגירונגס-ראט ד"ר מאקס י. פרידלענדער בעזייטיגט געווארען פון דער דירעקציאנס-לייטונג פון דער בילדער-גאלעריי אין קייזער פרידריך-מוזעאום. ד"ר פרידלענדער איז אן אינטערנאציאנאל-אנערקענטע אויטאריטעט אויפ'ן געביט פון דער עלטערער דייטשער און האלענדישער מאלעריי, אייניגע פון זיינע ביכער געהערען צו די בעסטע געשיכטליכע ווערק וועגען דער האלענדישער מאלעריי.

וואהלען צום ציוניסטישען קאנגרעס

לאנדאן, (יט"א) דאס צענטראל-ביורא פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע טיילט מיט, אז אלס קאמיסאר פון וואלט וואהל-ליסטע אויפ'ן ציוניסטישען קאנגרעס איז נאמינירט געווארען ד"ר לעא לויטערבאך.

נייער יודישער מיטגליד פון דער אויבערשטער קאמער אין אונגארן

בודאפעשט, (י.ט.א) דער אקטיווער יודישע כלל טוער, דער אינדוסטריעלער לעא בודאי-גאלדבערג איז דורכ'ן רעגענט הארטי נאמינירט געווארען אלס מיטגליד פון דער אויבערשטער קאמער.

פראטעסט-בעוועגונג אין טריפאלי געגען יודען-רדיפות אין דייטשלאנד

טריפאלי, (י.ט.א) דא זענען פארגעקומען א רייהע פראטעסט-מיטינגען געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד. מיט רעדעס זענען ארויסגעטרעטען פארשטעהער פון צאהלרייכע יודישע ארגאניזאציעס און אינסטיטוציעס. אין טריפאלי ווערט אויך געפיהרט א שטארקע אנטי-דייטשע באיקאט-בעוועגונג.

עקאנאמישער און קולטורעלער באיקאט פון דייטשלאנד

ניו-יארק, (י.ט.א.) אין אטלאנטיק-סיטי איז פארגעקומען דער יעהרליכער צוזאמענפאהר פון ברית-שלום. דער צוזאמענפאהר האט אנגענומען א רעזאלוציע. עקאנאמיש און קולטורעל צו באיקאטירען דייטשלאנד.

האלענדער ווילען קויפען אין פוילען סחורות

ווארשא, 5. (טעלעפאניש).
צוליב דעם וואס אין האלאנד ווערען באריקאטירט דייטשע סחורות האט זיך א האלענדישע פירמע געווענדעט צום מלוכה'שען עקספארט - אינסטיטוט וועגען טעקסטיל-סחורות און קונסט-זייד.

מלוכה-פרעזידענט אין גדיניע

גדיניע, 5. (טעלעפאניש).
היינט 2 א זייגער בייטאג איז דער מלוכה-פרעזידענט אנגעקומען קיין גדיניע צוזאמען מיט זיין פאמיליע און סוויטע.

נאך א פייערליכע בעגריסונג פון דער ארטיגער מאכט איז דער פרעזידענט אפגעפאהרען אויף דער שיף גדיניע צום קריגס-פארט.

עסטרייך אפגעווארפען היטלערס שלום-אפערטע

וויען, 5. (ספ. טעל.)
היטלערס פרידענס-אפערטע אויף דער אדרעס פון עסטרייך, האט זיך אנגעטראפען אויף אן אפזאג.

די עסטרייכישע רעגירונג האט נישט געגעבען קיין שום תשובה אויף דער אפערטע און וויל נישט אנערקענען די היטלעריסטישע פארטיי.

א משוגענע מוטער האט דערטרונקען איהרע 3 קינדער בעת א שרפה

וויען, 5. (ספ. טעל.)
אין דארף יורגיניץ איז אויסגעבראכען א שריפה אין הויז פון וולאדיסלאוו יורגי. פאר שרעק האט זיין גייסטיג קראנקע פרוי ארייגעווארפען איהרע צוויי זיהן, א 2-יאהריג און 4-יאהריג יונגעלע אין דער ברונעם וואו זיי זענען דערטרונקען געווארען. נאכדעם איז זי ארויסגעלאפען און מיטגעכאפט איהר 6-יעהריג מיידעל און עס דערטרונקען אין טייך.

מיניסטער בעק ביים מארשאל פילסודסקי

ווילנא, 5 (טעלעפאניש).
היינט איז דא אנגעקומען מיניסטער בעק, וועלכער איז אויפגענומען געווארען דורכ'ן מארשאל פילסודסקי. ארום 7 אין אוונד איז מיניסטער בעק צוריקגעפלויגען קיין ווארשא.

ער איז יודען-פריינדליך — מוז מען איהם באיקאטירען

בערלין, (יט"א) פון טילזיט (מזרח פרייסען) ווערט מיטגעטיילט, אז אויף דער לעצטער שטאט-ראט זיצונג איז דארט איינגעטראגען געווארען א דרינגליכער פארשלאג נישט צו ערטיילען דעם דייטש נאציאנאלען אדוואקאט ד"ר יאקאבי קיין שטאטישע אויפטראגען דערפאר וואס ער האט ארויסגעוויזען זיין יודען-פריינדליכקייט, אויסדריקענדיג בעדויערן צוליב דעם, וואס אויף אנ' אדוואקאטען - פערזאמלונג האט מען א יודישען אדוואקאט געהאט צוגענומען דאס פערטרעטונגס רעכט.

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען - קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אוונד.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 4, טעל. 216-90

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער - שוועכע. אלע ארט גאלוויזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארק-שטראהלען.

נעמט אן פון 8–2 און פון 5–9 אוונד בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען.

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

צוריקגעקעהרט

נעמט אן פון 8—11 פריה, פון 1—2 מיטאג און פון 5—9 אוונט. זונטאג פון 10—1 בייטאג

אלע ארט גאלוויזען.

פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן

פאר
גאלד, ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

ווילכטיג פאר דער ארימער לאדזער בעפעלקערונג

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז ס'איז ערעפענט געווארען דאס

אמבולאטאריום

ביים פעראיין „מלבוש ערומים"

שעניעוויטשא 3/5,

וואו ס'ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אומ'ן ארט. שיקט אויך ארויס דאקטוירים-ספעציאליסטען מיט וויזיטען אהיים

נעהמט אויך אן געבורטען און אלע ארט גאלוויזען. מינימאלע אבצאהלונגען. די פערוואלטונג.

Dr. R.

Zalcwasser

CHIRURG — כירורג

ציגעל-גאס 19, טעל. 125-17

נעהמט אן פון 1–2 בייטאג און פון 4–7 נאכמ.

קאמוניקאט.

די פירמע דישקין האט געמאלדען אין די היגע יודישע צייטונגען, אז זי זוכט כלומרשט יודישע קוואליפיצירטע וואורשט-ארבייטער. מיר מעלדען דערמיט דער עפענטליכקייט, אז די דאזיגע מעלדונגען האט דעם ציל צו פערהוילען דעם פאקט פון ארויסווארפען אויף דער גאס 9 ארבייטער, בעלי-משפחות, וואס ארבייטער אין דער פירמע 30 יאהר.

מיר ווארנען דערמיט די ארבייטער פון לאדז און מחוץ לאדז, זיי זאלען נישט אויספיהרען די ראל פון שטרייק-ברעכער. גלייכצייטיג מעלדען מיר דער עפענטליכקייט, אז די פירמע ס. דישקין בעשעפטיגט לעת עתה קריסטליכע שטרייק-ברעכער.

פערוואלטונג פון פראפ.פאראיין פון ארבייטער און ארבייטערינס אין דער פלייש-אינדוסטריע ב. יאסעלעוויטשא 16.

בעקאנטמאכונג.

איך מאך בעקאנט אלע חברים בעקער-מייסטער, אז אזוי ווי מיר קומט אין „קבוץ בעראכאוו" (אגראדאווא 9) א סומע פון 850 זל. פאר ברויט, וואס איך האב זיי צוגעשטעלט, בעט איך אלע חברים בעקער-מייסטער נישט צוצושטעלען דארטען קיין ברויט, ביז מען וועט מיך נישט ערלעדיגען. מיט אכטונג

3548 מנחם זאלצמאן, זשעראמסקיעגא 24

הבר דב ענגלארד
אתך אני בצערך הרב למות צליך
אמד ז"ל
אהרן מאנספעלד.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 6 יולי 1933

דער נייער אנטי־היטלעריסטישער בלאק אנ'אפמאך פון 8 מזרח־מלוכות

מיר האבען שוין נישט איינמאל אונטערגע־שטראכט, אז די אונצאהליגע קאנפערענצען, וואס זענען שוין צושטאנדגעקומען זינט דער וועלט־מלחמה, ביי און דורך דער פעלקער־ליגע, האבען אפילו קיין דירעקטע פעולה נישט געבראכט, און דאך גיבען זיי אומדירעקט א גרויסע דינסט דער פראבלעם פונ'ם וועלט־שלום.

גראד אין דער לעצטער צייט האט זיך אונז געראכט, אז די לעצטע צוויי קאנפערענצען, וועגען דער ענטוואפען־פראגע אין גענף, און ווירטשאפט־פראגעס אין לאנדאן, וועלען אוועקגעהן פון דער וועלט אהן שום גוטען אויפטו.

ווייזט זיך ארויס, אז דער אפטימיסטישער געדאנק איז ריכטיגער און מעהר בעגרינדעט.

עפעס האט זיך פארט געריהרט אין דער וועלט־פאליטיק און טאקי אומדירעקט א דאנק דער ווירטשאפטס־קאנפערענץ אין לאנדאן.

ס'זעהט אויס, אז דער היטלער־געשפענסט האט עס צוגעזאגט די פארשידענע פעלקער, אנצונעהמען אזעלכע בעשלוסען, פון וועלכע זיי האבען זיך פריהער צוריקגעהאלטען. אבער ווער ווייס, צי דאס אלץ וואלט צושטאנדגעקומען, ווען נישט דער צונויפטרעף אין לאנדאן.

דער אלגעמיינער סך־הכל איז די מילדערע בעציהונג צווישען ראטען־פערבאנד פון א טייל אייראפעאישע פעלקער און די אויפשטעלונג פון א פעסטען בלאק, מיט א 70־מיליאן־קעפיגער בע־פעלקערונג, ענטגעגען דייטשלאנד.

דער דאזיגער בלאק, וואס סטראשעט מיט א מיליטערישער פויסט, וועט אומבעדינגט זיין ביכולת צו פערשטארקען דעם שלום. ווארום היט־לער שפעקולירט דאך גאר אויף דער צושפליטערט־קייט פון אייראפע, אבער ביי א געשאפענער אחדות וועט ער זיך דערשרעקען און וועט בלייבען זיצען מיט דער פויסט אונטערן פאלע.

און דעם אמת מעג מען זאגען, אז ביי אנ־אנדער צייט וואלט א טייל מלוכות זיך גישט גע־איילט צו פעראייבינדען זיך געגען דייטשלאנד מיט איהרע אספיראציעס; זעהען מיר דאך, אז אפילו פראנקרייך, די פעראייבינדעטע און פראטעקטארין פון פוילען, האט שוין אנגעהויבען פערגעבען דייטשלאנד אין איהרע פאדערונגען לגבי דער רע־וויזיע פונ'ם ווערסאלער טראקטאט. און היות פוי־לען וואלט דאך בשום אופן מיט גוטען נישט אפגע־געבען קיין איין שפאן ערד, וואלט טאקי שווער געווען אויסצומיידען א מלחמה.

אצינד אבער, נאכדעם ווי היטלער האט ארויסגעוויזען זיין מיאוסען באנדיטישען פרצוף, דערלויבט זיך שוין אפילו טשעכאסלאוואקיען צו פערשטעהן, ווי מסוכנדיג ס'איז צו איבערגעבען דער איצטיגער דייטשלאנד אפילו א קווינט מצהר מאכט, און פראג איז שוין מרוצה, אונטערצושריי־בען טראקטאטען מיט סאוויעטען־רוסלאנד.

רוסלאנד האט געמאכט א גרויסען זשעסט, אפזאגענדיג זיך פון איהר פרעטענזיע אויף בעסא־ראביע און דורכדעם מעגליך געמאכט א דערנעהנ־טערונג מיט רומעניע און מיט דער קליינער אנטאנט.

ליטווינאוו'ס שמועס מיט'ן קעניג זשארזש וועט א פנים ברענגען אומגעהייער וויכטיגע היס־טארישע פרוכט: ענגלאנד שאפט אפ דעם באיקאט אויף רוסלאנד און די סאוויעטען האבען בעפרייט די ענגלישע פערמשפטע אינזשינירען. מעגליך, אז מ'האט זיי לכתחילה פערמשפט, כדי אויסצו־פועלען ביי ענגלאנד א שטיקעל דערנעהנטערונג, אבער אלענפאלס איז די שנאה אפגעבלאסט געווא־רען און דאס איז אויך נישט קיין חסרון פאר'ן וועלט־שלום.

אויך די דערנעהנטערונג צווישען איטאליע און פראנקרייך דורך א הלוואה, קען ווירקען, אפצוקיהלען די הייסע ליבשאפט צווישען מוסאלינין און היטלער'ן, וועלכע האט געבראכט צום 4 פאקט, אנ'אקט פון אומגעריכטיגקייט לגבי די שוואכערע און קלענערע פעלקער פון אייראפע און פון שענדליכער חבריתא מיט דייטשלאנד.

ס'איז זייער א שאד, וואס מ'הערט נישט וועגען פערטראקטאציעס צווישען פוילען און ליטע מכח א שלום ענטגעגען דעם בשותפות'דיגען שונא דייטשלאנד. וואסער שיינעם טאן דאס וואלט צוגעגעבען צו אנ'אלגעמיינער פעלקער־הארמאניע!

אזוי הויבט זיך אן אויסצופיקען א נייער אייראפעאישער קאנצערט, וואס וועט אפשר זיין בכח אויף לאנגע יאהרען צו פערפעסטיגען דעם שלום אויף דער וועלט.

אמת, ביי דער היינטיגער צייט ווערט די הויפט־געוויכט פונ'ם שלום ארויפגעלייגט אויף די עקאנאמישע פראבלעמען, וואס זענען געבליבען אויף א פריהער־פונקט אין לאנדאן און מ'זעהט גאר נישט ארויס קיין ליכטיגען סוף.

אבער זאל נאר די צווייטע פראבלעם, פון די גרעניצען־פרעטענזיעס, נעטאמפעוועט ווערען, דעמאלס וועט שוין א העלפט פון דער פראגע זיין געלייזט, די שווערע אויפגאבע וועט ווענינסטענס פון איין קלאמער ווערען אויסגעשלאסען און ס'וועט שוין ממילא גרינגער זיין צו געפינען די לייזונג.

פ. ס.

דער פוילישער פראפעסאר „קוזא"

פאלט אז אויף יודען צוליב זייער אנטייל אין ים־יום־טוב

פארוואס זאל עפיס רומעניען בלייבען איינ־זאם מיט איהר פראפעסאר קוזא, וועלכער פער־שאפט איהר אזוי פיל רוהם אויף דער וועלט? האט אויך פוילען איהר א'יגענעם קוזא — דאס איז דער פראפעסאר פון עקאנאמיע ראמאן ריבארסקי.

ה' ריבארסקי איז היינט דער פאקטישער לידער פון דער ענדעציע אויפ'ן געביט פון פוי־לישען סיים און ער איז אויך דער הויפט־פוב־ליציסט פון דער „גאז. ווארשאווסקא" אויפ'ן געביט פון עקאנאמיש־ווירטשאפטליכע פראגען. פראפעסאר ריבארסקי איז פון לאנגע יאהרען א בלינדער פערביסענער אנטיסעמיט, ער האט אבער די דאזיגע געפיהלען נישט ארויסגעוויזען און ווי ווייט מעגליך זי געהאמעוועט, ער איז דאך א געוויסע צייט פון „פאר מאי" געווען א פוילישער מיניסטער — דאס האט איהם געצוואונגען צו זיין צוריקגעהאלטען.

פראפ. ריבארסקי האט זיך אבער אין די איצטיגע סאנאציע־צייטען מתקנא געווען אין זיין רומענישען חבר פראפ. קוזא, וועלכער מאכט פאפולער דעם נאמען פון זיין רומענישען פאטער־לאנד אויף דער גרויסער וועלט, איצט לאזט פראפ. ריבארסקי נישט אדורך קיין שום געלעגענ־הייט אנצופאלען אויף יודען. סיי פון דער סיים־טריבונע, סיי פון די שפאלטען אין „גאז. ווארשאווסקא". לעצטענס האט איהם געגעבען אזא געלעגענהייט דער פוילישער ים־יום טוב, די ים־פייערונגען, וועלכען זענען דורכגעפיהרט געווארען אין גאנץ פוילען אויף אזא זעהר געלונגענעם אופן און צו וועלכע עס זענען צוגעצויגען געווא־רען אלע, אהן אויסנאהם שיכטען פון בעפעל־קערונג — האבען אויף א קאטעגארישען אופן פעסטגעשטעלט, אז אלע בירגער פון פוילען פער־שטעהען אפצושאצען די וויכטיגע בעדייטונג פון דעם ים־ברעג פאר פוילען און אז יעדער פרוב די דאזיגע רעכט פון פוילען צו קוועסטיאנירען וועט אנטרעפען אויף א שטארקען ווידערשטאנד.

קען פראפ. ראמאן ריבארסקי — דער פוילישער קוזא — נישט אריבערטראגען דעם פערדרוס, וואס מ'האט דעם ענין פערוואנדעלט אין א מלוכה'שער זאך און וואס מען האט די פייערונגען ארגאני־זירט אלס מלוכה'שע און נישט נאציאנאליסטישע, אדער בעסער געזאגט — ענדעקישע.

פראפ. ריבארסקי שרייבט: נישט אריינ־געהענדיג אין דער אפשאצונג פון אונזער יום טוב, מוזען מיר אויפמערקזאם מאכען אויף איין עלע־מענט, מ'האט זיך בעמיהט די פייערונגען צוצו־געבען א „מלוכה'שען" כאראקטער און נישט קיין נאציאנאלען, דאס חאט זיך אויסגעדריקט נישט נאר דערין, וואס די מלוכה־מאכט האט אויף זיך גענומען די גאנצע ארגאניזאציע־ארבייט, נאר אויך אין דעם אריינציהען יודען אין דעם דא־זיגען יום־טוב, מען האט געקענט זעהען אויף די גאסען פון ווארשא א טראנספאראנט, וועלכער איז געטראגען געווארען דורך א גרופע כאלטשא־זשעס מיט אנ'אויפשריפט: „מיר סאלידאריזירען זיך מיט דעם פוילישען פאלק אין דער פערטיי־דיגונג פון פאמערן", עס שטעלט זיך א פראגע: צי וואלטען זיך די דאזיגע יודען סאלידאריזירט מיט דער פערטיידיגונג פון פאמערן צוזאמען מיט דעם פוילישען פאלק דאן, ווען אין דייטשלאנד וואלט רעגירט נישט היטלער נאר ראטענוי אדער ראזא לוקסענבורג? בער נישט דערין האנדעלט זיך, די דאזיגע מאניפעסטירענדע יודען זענען בירגער פון פוילען. די פערטיידיגונג פון יעדען שטיקעל פוילישען באדען געגען אנ'אנפאל פון וועלכער ס'איז זייט, איז א פליכט, וועלכער ווערט ארויפגעלעגט אויף יעדען בירגער דורך די געזע־צען. די מלוכה דארף נישט פרעגען, צי ווער עס וויל יא אדער נישט זיך סאלידאריזירען מיט דעם פוילישען פאלק אין דער פערטיידיגונג פון זיינע גרעניצען. אויך פאר'ן ערפילען דעם דאזיגען חוב צאהלט מען קיינעם נישט. מיר האבען נישט קיין סיבה זיך צו פרעהען מיט'ן יודישען אנטייל, מחמת ער איז פון א צווייפעלהאפטער נאטור".

אט אזוי רעכענט זיך אפ דער ענדעקישער פראפעסאר מיט די ארגאניזאטארען פון דעם ים־יום־טוב צוליב דעם אנטייל אין איהם פון די יודען. איז אבער דער פוילישער קוזא אוועק אויפ'ן וועג פון געמיינע שקרים און בלבולים. עס איז באמת צו בעוואונדערן די ענדעקישע טפשות. מיר וועלען זיך אויף איין מינוט נישט וואקלען מיט א תשובה: מיר וואלטען בעסער וועלען ראטענוי'ען איידער היטלער'ן, וואס איז שייך ראזא לוקסענבורג, איז דאס א זאך פון געשמאק און אנשויאונגען. אויך אין פוילען וואלטען מיר נישט וועלען, אז עס זאל קומען צו דער מאכט דער פראפ. קוזא־ריבארסקי מיט זיין חברותא, צי קען דאס ווערען וואונדערן? און נאך מעהר א ציניש שקר איז די ערקלערונג פון דעם פראפעסאר, אז די מלוכה דארף קיינעם נישט בעלוינען פאר זיינע געפיהלען, אזוי דענקט פראפ. ריבארסקי בנוגע יודען, אבער זיכער נישט אין בעצוג צו זיין אייגענעם לאגער. וואס איז דען דער גאנצער קאמף פאר דער מאכט וועלכען עס פיהרט די „פאטריאטישע" ענדעציע, אויב נישט א קאמף פאר פעטע פאסטענס, פאר די הויכע מלוכה־אמטען, מלוכה־אונטערנעמונגען, באנק־דירעקטארען א. א. וו. צי איז דען נישט די גאנצע שטרעבונג פון דער ענדעציע געצילט דער־צו, אז פוילען זאל פערוואנדעלט ווערען אין א הכנסה־פאלווארק אפילו נישט פאר דעם אייגענעם פאלק, נאר טאקע פאר די מענשען פון אייגענעם לאגער?

וואונדערט זיך טאקע קיינער נישט, האט דער ים־יום־טוב האט אוועקגעשטעלט די ענדעציע אין אנ'אומבעקוועמער לאגע ער איז געווענדעט געווען געגען די נישט־אנגעזעטיגטע אפעטיטען פון די היטלעריסטישע רעגירער אין דייטשלאנד, אלזא, געגען די גייסטיגע שותפים פון דער ענ־דעציע.

דער כעס פון די ענדעקעס אויף פאדארעווסקי'ן

צוליב זיין קאנצערט לטובת די יודישע אינטעלעקטועלע פון דייטשלאנד

איז עס נישט צום בעוואונדערן?

ס'האבען די אנטיסעמיטען אין פוילען, בשום אופן נישט געקאנט מוחל זיין פאדערעווסקי'ן, וואס ער איז איינגעגאנגען אויף דעם צו געבען אין פאריז א קאנצערט פאר די פערטריבענע יודישע אינטעלעקטועלע אין דייטשלאנד.

ס'האבען די ווילדע טעמפע מוחות פון די ענדעקעס נישט געקאנט גאר פערשטיין, ווי אזוי האט עס פאדערעווסקי אנגענומען אזא פארשלאג. שטיצען, ארויסהעלפען יודען, ארויסטרעטען אויף אזא פייערליכער דעמאנסטראציע אין פאריז לטובת געליטענע פערפאלגטע יודען? ווי קומט עס צו דעם פארהעריכסטען פיהרער פון דער ענדעציע, וועלכע גייט איצט אין פוילען אין היטלער'ס וועגען?

און עס האבען געשריבען די אנטיסעמיטישע ענדעקישע צייטונגען, אז די שעצען טאקע זייער אמאליגען פיהרער, פאליטיקער, געוועזענעם פרע־מיער־מיניסטער, וועלכען זיי האבען נישט לאנג געוואלט ארויסשטעלען אלס קאנדידאט אויף א פרעזידענט פון דער רעפובליק, אבער זיי שעצען איהם איצט שוין גאר אלס גרויסמייסטער פון מוזיק, מיט זיינע פאליטישע אנשויאונגען גייען זיי זיך פונאנדער.

האט פאדערעווסקי אפגעשאצט אנדערש — און געהעריג — די איצטיגע לאגע און איינגע־שטימט צו געבען א קאנצערט פאר יודען, איז ער שוין פאר זיינע אמאליגע פאליטישע פארערהערער פאר די ענדעקעס, אויס פאליטיקער.

זייער גאנצע פאליטיק, ביי אט די נאכפאל־גער פון היטלער'ן, באשטייט דאך אין ארויספאה־רען אויף דעם פערדל פון דעם ווילדסטען אנטי־סעמיטיזם, אט מיט דעם האפען זיי צוריק פער־כאפען די מאכט אין פוילען, וועלכע זיי האבען לאנג געהאלטען אין די הענט. גיט פאדארעווסקי א קאנצערט פאר די אומגליקליכע פערפאלגטע דייטשע יודען, פאר די קרבנות פון דעם ענדעקישן רבי'ן היטלער'ן — איז ער שוין נישט מעהר זייער פיהרער, נאר שיער נישט א פאררעטער.

אט אזוי האבען אפען געשריבען לעצטענס וועגען פאדערעווסקי'ן די פוילישע היטלעריסטען, די ענדעקישע פיהרער.

און עס איז אויך נישט פאר זיי מאסגעבענד — האבען זיי צוגעגעבען — דער קארדינאל ווערדיע, וועלכער האט אמייסטען געווירקט אויף פאדערעווסקי'ן, ער זאל געבען דעם קאנצערט. דאס וועט נישט אפשוואכען זייער ווייטערדיגען קאמף „אויסצוראטען דעם יודישען איינפלוס אין פוילען".

נו, אוודאי די ענדעקעס האבען אנדערע „מאסגעבענדע פערזענליכקייטען" — די נאוואטשינ־סקי'ס, די דמאווסקי'ס און נאר יענע ווילדע לאבוזעס, וועלכע פיהרען דורך רעגולער. פון יאהר צו יאהר, אין נאוועמבער און דעצעמבער, די בלוטיגע עקסצעסען אויף יודען אין די אוניווערזי־טעטען, און אויך סתם אין די גאסען, אין די גרעסערע שטעט. זיי זענען עס דאך די „האפנונג" פון די ענדעקעס אין פוילען, די „נאציאנאלע העלדען".

קען זיך פאדערעווסקי, וועלכער גיט א קאנצערט פאר יודען, מיט זיי פערגלייכען?

מיט זייער גליהענדען פאטריאטיזם, מיט זייער העלדישקייט, מיט זייערע פערדינסטען פאר'ן לאנד, מיט זייער שטאלץ און רוהם, וואס אט די „נאציאנאלע העלדען" פערשאפען פוילען.

איז עס נישט צו בעוואונדערן?

און נאך מעהר צו בעדויערן? פון וואנען נעהמט זיך אזא טעמפקייט, אזא טפשות, אזא פער־בלענדקייט, ווען א גאנצע וועלט ווייס, אין וואס פאר א טרויעריגער איזאלירטער לאגע דייטשלאנד האט זיך אוועקגעשטעלט צוליב איהר היטלעריס־טישען אנטיסעמיטיזם?

זיי האבען נאך גאר נישט געלערענט, די פערביסענע ענדעקעס. אפילו אזא פיינע לעקציע, ווי פאדערעווסקי האט זיי איצט געגעבען, האבען זיי נישט געקענט תופס זיין.

א. א.

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און געשלעכטס־קראנקהייטען, מענער־ שוועכע־בעהאנד־לונג און סעקסועלע בעראטונג.

עלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בפרט.

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 6 יב תמוז תרצ"ג

יולי

זון-אויפגאנג 3.18
זון-אונטערגאנג 8.

בילּיגער היונה

(2) נעכטען איז אין דעם וואיעוואדען-אמט פארגעקומען א זיצונג פון דער קאמיסיע צו פאר־שען די היונה-הוצאות אין לאדז.

ס׳איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די היונה הוצאות זענען אין משך פון חודש יוני געפאלען אין פערגלייך מיט׳ן חודש מאי – אויף 0,11 (11 הונדערטעל) פראצענט.

און... דאכט זיך, ס׳איז נישט א האהר לייכ־טער געווארען דאס לעבען!

ענדערונג אויפ׳ן אמט
פון דירעקטאר פון דער קרעדיט־געזעלשאפט אין לאדז

(אג) פון 1-טען יולי האט פארלאזען זיין אמט אין דער לאדזער קרעדיט-געזעלשאפט דירעק־טאר לעאן גאיעוויטש, וועלכער איז איבערגעגאנ־גען אויף עמעריטור. דעם אמט פון דירעקטאר פון ביורא פון דער קרעדיט-געזעלשאפט אין לאדז האט איבערגענומען דער ביזאיצטיגער רעגירונגס־קאמיסאר פון דער קרעדיט-געזעלשאפט נאטשעלניק סיראצקי.

עס ארבייטען ווייניגער ארבייטער

(2) לויט א בעריכט פון טעקסטיל-אינדו־סטריע-פערבאנד האבען אין חודש יוני געארבייט אין די פאבריקען פון די אנגעהעריגע צו דעם פערבאנד מיט 132 פערזאן ווייניגער, ווי אינ׳ם פאריגען חודש.

דאס וואס די צאהל פון די בעשעפטיגטע איז געפאלען דערקלעהרט זיך קודם כל מיט די אורלויבען.

גרויסער באנקראט אין טארנאפאל

(אג) ווי מיר דערוויסען זיך האט אין טאר־נאפאל אפגעשטעלט די צאהלונגען איינע פון די גרעסטע דארטיגע הירט פירמען ז. העלרייך. די פירמע איז געווען א גרויסע אפנעהמערין פון טעק־סטיל-סחורות ביי די לעמבערגער ליפעראנטען און האט אויך געקויפט דירעקט אין לאדז. צוליב דעם וואס די לעמבערגער ליפעראנטען האבען געקויפט טעקסטיל סחורות אין לאדז, הערשט אין די אינ־דוסטריע קרייזען א מורא, אז לאדז וועט ליידען בעדייטענדע סומען נישט נאר צוליב די דירעקטע טראנזאקציעס מיט דער פירמע העלרייך, נאר זי וועט אויך ליידען פון די פירמעס אין לעמבערג, וואס האבען געמאכט געשעפטען מיט דער פירמע העלרייך.

פון האנדעלס-געריכט
„אקצ. געז. א. ג. בארשט אין זגערזש רעגולירט אויף 3 פראצענט. — „י. ווינער און שותף" אונטער אופאדלאשטש

אויף דער נעכטיגער זיצונג, האט דאס גע־ריכט פערעפנטליכט אנ׳אופאדלאשטש דער פיר־מע „ישראל ווינער און שותף", גאלאנטעריע־געשעפט (נאוואמיעיסקא 2). אלס קוראטאר איז בעשטימט געווארען אדוו. פאהל. געריכטס-קאמי־סאר – האנדעלס-ריכטער העזלער.

* * *

אלס סינדיק פון דער פעראייניגטער מאלער־און דעקאראטאר-געזעלשאפט (פיעטריקאווער 110) איז בעשטימט געווארען ברונא מענדעלסקי, בע־פולמעכטיגטער פון דער אקצ. געז. „בליאסק".

* * *

אין שייכות מיט דעם אופאדלאשטש פון דער פירמע „יוסף פיליצער", האט דאס געריכט בעשטימט אנ׳ענדגילטיגען טערמין פון 3 חדשים אויף אנצומעלדען די חובות.

אנ׳עהנליכען טערמין, נאר אויף 2 וואכען, האט בעקומען די פירמע „אברהם שפייזער" (נא־וואמיעיסקא 13).

* * *

די „אקצ. געז. א. ג. בארשט" אין זגערזש, האט בשעתו רעגולירט אויף 3 פראצענט אויסצוצאהלען אין משך פון 3 יאהר. דער אפמאך איז בשעתו בעשטעטיגט געווארען דורכ׳ן געריכט. עטליכע קרעדיטארען האבען אפגעגעבען אנ׳אפעלאציע, צוליב דעם וואס ס׳זענען נישט ערלעדיגט געווא־רען די געהעריגע געריכטס-פארמאליטעטען.

איך שייכות דערמיט, האט דאס געריכט דעם אפמאך בעשטעטיגט. דאס פערמעגען איז צוריק איבערגעגעבען געווארען דער פירמע:

דעלעגאציע פון ז.ז.פ.או. ביים וואיעוואדע
וועגען בעשעפטיגונג פאר ארבייטסלאזע אינטעלעקטועלע און הלוואות פונ׳ם ארבייטסלאזען־פאנד

(2) נעכטען האט דער לאדזער וואיעוואדע ה׳ האוקע-נאוואק אויפגענומען א דעלעגאציע פון דעם לאדזער קרייזראט ביי דער אוניע ז.ז.פ.או.

די דעלעגאציע האט זיך געווענדעט צום וואַ־יעוואדע, אלס צו דעם פארזיצער פון דעם לאקאלען קאמיטעט ביים ארבייטס־פאנד אויפ׳ן לאדזער קרייז — וועגען בעשטימען א טייל פון דער סומע, וואס איז אסיגנירט געווארען דורכ׳ן ארבייטס־פאנד — אויף צו בעשעפטיגען ארבייטסלאזע אינטעלעקטו־עלע.

דער וואיעוואדע האט זיך צו דעם ענין בע־צויגען זעהר פאזיטיוו, דערקלערענדיג אבער גלייכ־צייטיג, אז דער גערעכטער פאסטולאט פון דער דעלעגאציע מוז זיך אנטרעפען אויף הארבע מני־עות: קודם כל ווערט אינ׳ם געזעץ וועגען דעם ארבייטס־פאנד גערעדט וועגען בעשעפטיגונג פאר ארבייטסלאזע פיזישע ארבייטער, והשנית, זענען די צוגאבע־פעראָרדענונגען בנוגע דעם ענין זעהר רי־גאריסטיש.

א געוויסע שטערונג איז אויך דער פרט, וואס לעת עתה איז דער לאקאל־קאמיטעט פונ׳ם ארבייטס־פאנד אויפ׳ן לאדזער קרייז נישט גע־שאפען געווארען.

אין אויספיהר האט דער וואיעוואדע אנגע־נומען א בעשלוס, אז אויב דער קרייזראט וועט אויסגעפינען אנ׳ענטשפרעכענדע קאנצעפציע בכדי אויסצונוצען א טייל פון די סומען אויף צו בעשעפ־טיגען אינטעלעקטועלע ארבייטסלאזע — וועט די דאזיגע קאנצעפציע אויפ׳ן געוויסענהאפטסטען אופן בעטראכט ווערען דורך דער וואיעוואדשאפט און אויף ווי ווייט עס וועט מעגליך זיין — רעאליזירט ווערען.

שפעטער האט די דעלעגאציע אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט׳ן לייטער פון דער אפטיילונג פאר געזעלשאפטליכער שוץ, ה׳ יאגיעלא — אויך וועגען דעמזעלבען ענין, און אלס ביישפיל איז גע־נומען געווארען ווארשא.

עס איז אויך גערעדט געווארען וועגען דרינגענ־דע הילף פאר ארבייטסלאזע אינטעלעקטועלע, וואס לעבען אין א ביטערער נויט.

ראדיא וועט יאגען פערברעכער
חוץ טאנגא׳ס שמינגערענינגעס, און... היטלער־דרשות, וועט ראדיא ברענגען אויך אנדערע נוצען

(2) אין משך פון די לעצטע וואכען זענען אין אלע וואיעוואדישע פאליציי־קאמאנדעס אינ־סטאלירט געווארען אנגיב- און אויפנעהם-ראדיא־סטאציעס.

אין לאדז איז די פאליצייאישע ראדיא־סטאציע אינסטאלירט געווארען אויף זשעראמ־סקיעגא 88, וואו עס איז דעלעגירט א ספעציע־לער פאליציי-אפיציר און עטליכע פונקציאנערען.

אין יעדען פאל פון ארגאניזירטען גזיגג נאך פערברעכער, וועלען שטעק-בריף צו אלע וואי־עוואדישע פאליציי-אפטיילונגען איבערגעשיקט ווערען דורך ראדיא, און פון דארט, דורך טעלע־פאנאגראמען — אין בעזונדערע קאמיסאריאטען פאליציי-פאסטענס פון פערשידענע ערטער.

לעת עתה פלעגט מען שטעק-בריף פונא־שיקען דורכ׳ן טעלעפאן, וואס דאס האט געדויערט א סך לענגער, אנטרעפענדיג אפט אויף מניעות, מחמת פערנומענע, אדער בעשעדיגטע ליניעס א. א. וו.

איצט וועט מען נישט ברויכען צו בעלע־מוטשען: ס׳וועט זיין הוק-סטוק, איינס-צוויי, און די געפעהרליכע גנבים, גזלנים, כל׳ערליי פאסקוד־ניאקעס וועלען זיין אין פעקל!

אדער — נישט...

זעלבסטמארד פון אנ׳אדוואקאט

(2) נעכטען איז אין זיין אייגענער וואוינונג, אויף פיעטריקאווער 120, בעגאנגען זעלבסטמארד דורך דערשיסען זיך, דער אדוואקאט יוזעף גרא־לעווסקי.

פאגאטאוויע איז שוין געקומען צו שפעט און ער איז געשטארבען פון בלוט־אפפלוס.

אפטייקען
היינטיגע נאכט־דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: מ. קאצ־פערקעוויטש (זגערזשער 54), י. סיטקעוויטש (קא־פערניקא 26) י. זונדעלעוויטש (פיעטרקאווער 25) סאקאלעוויטש און שאט (פשעיאזד 19), מ. ליפיעץ (פיעטרקאווער 193), ריכטער און לאבאדא, (11 ליסטאפאד 86).

געגאנגען מאכען א ציגארן־שפיצל
און, נישט פאר קיין מענשען געדאכט פטור געווארן 4 פינגער

(2) דער 59־יעהריגער פעליקס קאטשמאר־סקי (זשרודלאווא 5) איז נעכטען ארויס אויף שפא־ציר לעם דעם צמענטאזש אויף דאלי.

אויף אייבער א שטשעשקע האט ער געפונען א ביקסען־קויל, אנגעפיהלט מיט פולווער.

קאטשמארסקי איז מיט דער קויל אוועק אהיים און בעשלאסען צו מאכען פון דער מעשענער גיל־זע א ציגארען־שפיצעל.

דאס צוקינפטיגע ציגארען־שפיצעל האט איהם אבער אפגעטון א מיאוס שפיצעל:

אין דעם מאמענט, ווי ער האט מיט עפעס א שארפער זאך אנגעהויבען צו פארקען ביי דעם קאפסול, איז געשעהן אנ׳אויפרייס. און דער קאפ־סול איז צעשפרונגען געווארען אויף פיץ - פי - צעלעך.

שפעטער, אז דער אויף טויט־איבערגעשראָ־קענער קאטשמארסקי איז אביסעל צו זיך געקומען האט ער דעריזעהען, אז אויף זיין רעכטער האנד פעהלט איהם א פינגער און אויף דער לינקער — גאנצע דריי...

מען האט צו איהם ארויסגערופען פאגאטאוויע וועלכע האט פעסטגעשטעלט, א חוץ דעם, וואס עס האט ביי איהם ארונטערגעריסען פיר פינגער, איז נאך ביי איהם צוקאליעטשעט געווארען דער קאפ און די ברוסט.

מען האט דעם אומגליקליכען אפגעפיהרט אין ראדאגאשטשער שפיטאל.

היינט און פאלגענדע טעג!

„אין געהיימער דינסט"

אין די הויפטראלען:

Nancy Carrol,
George Rapt

אנהייב אין געוו. טעג 5 נאכמיטאג,
שבת און זונטאג 2 בייטאג.

סענסאציאנעלע ענטדעקונג ביי א יודישען שוסטער אין אזארקאוו
גענומען „אויף דער לעהר" א קריסטליך יונגעל און ס׳האט זיך ארויסגעוויזען, אז דאס איז א יודיש קינד

אויף פילסודסקיעגא־גאס אין אזארקאוו וואוינט דער יודישער שוסטער שמואל ענקוס. דער דאזי־גער ענקוס נעהמט אן ארבייט נישט נאר אין אזאר־קאוו, נאר געהט אויך אויף די דערפער, וואו ער נעהמט צוזאמען ארבייט ביי די פויערים. פאריגע וואך איז ענקוס אויך אוועק אין א דארף ביאלא הינטער פאזשענטשעוו, וואו ער האט אויך ביי פערשידענע פויערים גענומען אויבייט פאר זיין ווערקשטעל. איינע פון די פויערטעס האט פארגע־לעגט ענקוס׳ן, אז ער זאל נעהמען „אויף דער לעהר" איהרס א 12־יעהריג יונגעל פאר׳ן בלויזען עסען. דער שוסטער האט דערצו מסכים געווען און דאס יונגעל איז אוועק צוזאמען מיט דיו׳ם שוסטער קיין אזארקאוו. דאס יונגעל איז דארט געווען פון מאנטאג ביז פרייטאג.

פרייטאג אין אווענט, אזוי ווי אין אלע יודי־שע שטובען, האט ענקוס׳עס פרוי געלעגט אויפ׳ן טיש א ווייסען טישטוך, געגרייט צום טיש און דאן גענומען זיך ליכט־צינדען. דאס פויערישע יונגעל איז געשטאנען און נישט געקענט אפרייסען די אויגען פון דעם, וואס די יודישע פרוי האט גע־טון. נאכדעם ווי די פרוי האט פערענדיגט דאס ליכט־צינדען, האט זיך דאס יונגעל שטארק צע־וויינט, ווען מען איז צוגעשטאנען צו איהם, אז ער זאל זאגען פארוואס ער וויינט, האט ער ער־קלערט, אז בעת ער האט געזעהען, ווי די יודישע פרוי צינדט ליכט, האט ער זיך דערמאהנט, אז אמאל האט זיין מאמע אויך אזוי געטון, זי האט געלעגט אויפ׳ן טיש א ווייסען טישטוך און דאן אויך געוויינט ביים צינדען די ליכט, וואס ווייטער איז געווען געדענקט ער מעהר נישט. ביי די ווייטערדיגע פראגען, האט דאס קינד אויך ערקלערט, אז ער ווייסט נישט, צי די פרוי, ביי וועלכע ער איז איצט אויפ׳ן דארף איז געווען דיזעלבע, האט אמאל ליכט־געצינדען.

צוערשט האט מען געמיינט, אז די פויערטע וואס האט אוועקגעגעבען דאס יונגעל אויף דער לעהר איז א משומדת, דעריבער האט דאס יונגעל גע־דענקט ווי די מוטער האט אמאל געצונדען ליכט און איצט טוט זי דאס נישט. ווען מ׳האט אבער אנגעהויבען חוקר ודורש זיין, האט זיך ארויסגע־שטעלט, אז ס׳איז נישט אזוי. די פויערטע איז א קריסטין א געבוירענע, נאר דאס קינד איז טאקע נישט איהר. זי האט ערקלערט, אז דאס יונגעל האט זי, ווען עס איז נאך געווען א קינד, גענומען צו ערציהען און האלט עס ביז איצט. ווער די מו־טער איז, אדער ווער ס׳איז דער פאטער, ווייס זי נישט. זי האט דאס אבער אדאפטירט און ס׳איז געזעצליך איהר אייגענס.

ענקוס האט גלייך וועגען דעם ענין געמאל־דען דעם אזארקאווער רב בער, וועלכער האט פון זיין זייט איבערגעגעבען די געשיכטע דער פא־ליציי. ס׳האט זיך אנגעהויבען אנ׳אויספארשונג. וואס פארא רעזולטאטען זי וועט געבען, וועט די צוקונפט ווייזען.

אפמאך אין דער טריקאטאזש־אינדוסטריע
איז נאך נישט אונטערגעשריבען געווארען

(2) נעכטען איז אין ארבייטס־אינספעקטאראט פארגעקומען א קאנפערענץ מכוח שליסען אן אפמאך אין דער טריקאטאזש־אינדוסטריע.

די קאנפערענץ האט נישט געגעבען קיין פאזיטיווע רעזולטאטען, אבער זי האט דאך דערפיהרט צו א געוויסער פעראייניהייטליכונג פון די שטאנד פונקטען.

מען איז זיך משער, אז דער ענין שליסען א קאלעקטיווען אפמאך אין דער לאדזער טריקאטאזש־אינדוסטריע איז שוין אויף א גוטען דרך.

אנ'אפיציר דערשיסט זיין ווייב

(2) עהערנעכטען איז אין אפיצירען־הויז אין קאליש געשעהן פאלגענדע טראגעדיע:

דער קאפיטאן קאפטשיוק איז א שטארק דער־נערוודטער געקומען אהיים און באלד איז צווישען איהם און זיין פרוי אויסגעבראכען א קריגעריי.

אין א געוויסען מאמענט האט דער־ ־ אויפ־געבראכטער קאפיטאן ארויסגעכאפט זיין רעוואלווער און מיט איין שאס אוועקגעלייגט זיין ווייב א טויטע.

אויפ'ן טומעל אין הויז איז אנגעקומען זשאנ־דארמעריע, וועלכע האט דעם פרויען־מערדער אר־רעסטירט.

דער מערדער איז בעת מעשה געשטאנען א האלב־פער'חלשט'ער, געגאפט אויפ'ן טויטען קער־פער פון זיין פרוי, און נישט געפיהלט, וואס ארום איהם טוט זיך.

די סיבה פון דער טראגעדיע איז דערווייל נישט פעסטגעשטעלט געווארען.

אין קאליש האט דער מארד אין אפיצירען־הויז געמאכט א שטארקען רושם.

קרייז־קאנפערענץ פון „מזרחי"

די טעג איז אין אייגענעם לאקאל פון „מזרחי" פארגעקומען די קרייז־קאנפערענץ פון מזרחיסטישע ארגאניזאציעס אין לאדזער וואיעוואדזטווע.

אין דער קאנפערענץ האבען זיך בעטייליגט 216 דעלעגאטען פון 56 שטעט. אין נאמען פון דער צענטראלע האבען זיך בעטייליגט אין דער קאנפערענץ הרב ר' שמואל בראט, פרעזידענט פון „מזרחי" אין פוילען און הרב ר' יצחק ניסענבוים פון ווארשא, מיטגליד פון ועד הפועל פון „מזרחי".

אין נאמען פון ועד הפועל עפענט די קאנ־פערענץ דער פרעזידענט פון „מזרחי" אין פוילען הרב ר' שמואל בראט מיט א קורצע רעדע איבער מזרחי־אויפגאבען אין איצטיגען מאמענט.

אלס פארזיצער פון דער קאנפערענץ ווערט געוועהלט ראטמ. י. מ. ביאלער, וועלכער האלט א קורצע רעדע און עס ווערט בעעהרט מיט אויפ־שטעהען פון די פלעצער דעם אנדענק פון דר. חיים ארלאזאראוו ז"ל.

אין פרעזידיום ווערען איינגעלאדען די ה"ה א. גאלדשטיין (טשענסטאכאוו), אש (טאמאשאוו), יוסף צימבערקנאפ (פאביאניץ), האנדעלסמאן (אלעק־סאנדער), אלס סעקרעטאר דוד בראט (צעירי מזרחי, טאמאשאוו).

די דעלעגאטען האבען אפגעגעבען בעריכטען איבער דער שקל־אקציע.

הרב ר' יצחק ניסענבוים האט געהאלטען א רעפעראט איבער דער שטעלונג פון „מזרחי" צום 18־טען קאנגרעס.

די קרייז־קאנפערענץ האט אנגענומען א רייה רעזאלוציעס. ס'איז געשאפען געווארען א וואהל־קרייז־קאמיטעט, וואס זאל אנפיהרען מיט דער וואהל־אקציע אין לאדזער וואיעוואדזטווע.

מ'פאסער — לגנב...
איד'ן איז ער א שאכער, געווען א פאסער, און אז עס האט זיך געמאכט א געלעגענהייט — גייט ער זיצען

(2) דעם 15. מאי, האט דער 23־יעהריגער שאכער מענדעל שאפאטשניק (קאלענבאכא 28). א ראפגע'גנב'עט אויף גדאנסקא 90 א טייערען טע־פיך פון א געוויסער אמאליא ברענט.

מען האט דעמאלט שאפאטשניקען געכאפט ביי דער האנד און נעכטען איז ער געשטעלט גע־ווארען פארן שטאטישען געריכט.

אויפ'ן פראצעס האט זיך ארויסגעוויזען, אז ביים ערשטען מאל האט זיך שאפאטשניק צוזאמענ־געטראפען מיט'ן געריכט, אלס בעשולדיגטער אין פאסעריי.

דאן איז ער פער'משפט געווארען אויף 3 חדשים.

און איצט — איצט האט ער בעקומען גאנצע אנדערטהאלבען יאהר.

3.500 מאן שטרייקען אין זעלעוו
דער שטרייק דויערט שוין 2 חדשים, און מ'זעהט נאך נישט קיין סוף צו איהם

(2) אין ארבייטס־אינספעקטאראט איז עהער־נעכטען פארגעקומען א קאנפערענץ וועגען שלי־סען א קאלעקטיווען לוין־אפמאך פון די זעלעווער טעקסטיל־ארבייטער, וועלכע פערדינען קוים 12 זל. א וואך, ביז 6 טעג ארבייט, און צוליב דעם שטרייקען זיי שוין קרוב 2 חדשים.

צוליב דעם, וואס עס האט צווישען די צדדים נישט געקענט קומען צו קיין הסכם איז די קאנפע־רענץ איבערגעריסען געווארען.

דער פארזיצער פון דער קאנפערענץ, אינ־ספעקטאר קאקאווסקי האט פארגעשלאגען א קאמ־פראמיס־לוין: 25 פראצענט ביליגער פונ'ם לאדזער סארif.

די פאבריקאנטען האבען אבער געוואלט גע־בען א הוספה נישט מעהר, ווי 17 פראצענט פון די פריהערדיגע לוינען.

לויט דער מיינונג פון דעם ארבייטס־אינספעק־טאר, קומט אויס, אז דאס וואלט שטארק געקריוו־דעט די ארבייטער, און דאס איינגיין אויף דעם פארשלאג פון די פאבריקאנטען וואלט געבראכט צו קאמפליקאציעס דערמיט, וואס זעלעוו וואלט געקאנט קאנקורירען מיט לאדז, און ס'וואלט גע־קומען דערצו אז... לאדזער פאבריקאנטען וואלטען געבראכען דעם קאלעקטיווען אפמאך.

ביים איצטיגען מאמענט שטרייקען אין זע־לעוו 500 פאבריקס - ארבייטער און 3000 כא־לופניקעס.

טעאטער „סקאלא"
יודיש דראמאטיש טעאטער איז פוילען
XVIII יאר **ווילנער טרופע** XVIII יאר
אנפ. מ. מזאה
שבת, דעם 8־טן יולי, 4 נאכמ. און 9 אוונט
מיט מערביי טרעטיאקאוו'ס
שריי כינע!
פרטים אין די ווייטערדיגע אנאנסען.

קינדער שפילען זיך...

(2) באהן־פאסאזשירען אבסערווירען אפט אנ'אנגענעהמע ערשיינונג — ווי קינדער אויפ'ן וועג בעגריסען מיט די הענד און מיט טיכעלעך די פערביי־פאהרענדיגע באהנען.

זיי קומט אבער אויך אויס זיך צו בעגעג־נענען מיט א פונקטפערקעהרטער ערשיינונג, ווי די, וואס האט פאסירט עהרנעכטען מיט'ן פא־סאזשיר־צוג, וועלכער איז געפאהרען פון מאש־טשעניצא צו פיעטרקאוו.

און פאסירט האט אט וואס:

ווען דער צוג איז אזוי געפאהרען מיט דער גאנצער פארע, איז ער פלוצים בעשאסען געווא־רען מיט א האגעל שטיינער, וואס דארפס־שקצים האבען, שפילענדיג זיך אין איהם אריינגעשאסען.

פון די צושמעטערטע שויבען אין איין וואגאן זענען צוקאליעטשעט געווארען 2 פאסא־זשירען.

א יונגעלע אראפגעפאלען פון צווייטען שטאק

(2) דער 5־יעהריגער קורט זייבערט (וואזל. טשאנסקא 95) איז נעכטען ארונטערגעפאלען פון א פענסטער פון צווייטען שטאק אויפ'ן ברוק.

דאס קינד האט בעקומען א מוח־דערשיטע רונג. איז שטארק צושעדיגט געווארען, און אין א געפעהרליכען צושטאנד האט מען איהם אפגע־פיהרט אין אננא מאריא־שפיטאל.

דורך א ראוועד און אנ'אויטא
2 איבערגעפאהרענע יודישע פרויען

(2) אויף זגערזשער גאס, לעם באלוטער מארק איז נעכטען איבערגעפאהרען געווארען דורך א ראווער די 75־יעהריגע זיסעל שציעוויטש (לימא־נאווסקיעגא 3).

די אלטיטשקע איז שטארק צוקאליעטשעט געווארען, און פאגאטאוויע האט זי אפגעפיהרט אהיים.

דער „נעשיקטער" ציקליסט איז ענטלאפען.

• • •

(2) די 37־יעהריגע אסתר גרינבערג (לימא־נאווסקיעגא 137) איז אויף רוג לימאנאווסקיעגא און ביאלא איבערגעפאהרען געווארען דורך א טאקסובקע.

ביי דער פרוי איז צובראכען געווארען דער לינקער פוס.

פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט די ערשטע הילף און אפגעפיהרט אהיים.

בילינע אויספלוגען קיין ווארשא
טרוסקאוויעץ, קריניץ, זאקאפאנע יארעמטשא

דער ערפאלג פון די ביואיצטיגע בילינע רייזעס צו די איגלענדישע קורערטער האבען בע־וואויגען די היגע אפטיילונג פון „וואגאן־לי־קוק" צו ארגאניזירען אין די נאהענטסטע טעג פאלגענדע אויספלוגען:

נאך ווארשא אפפאהר זונטאג דעם 9 ה.ח. 7.28 פריה פון קאלישער באהן, צוריקפאהר פון ווארשא דעמזעלבען טאג, דער פרייז אין ביידע זייטען בע טראגט 9.60 זל.

נאך טרוסקאוויעץ אפפאהר זונטאג דעם 9־טען 8.08 אוונט פון קאלישער באהן מיט'ן שנעלצוג פון פשעמישל ביז טרוסקאוויעץ, רעזערווירטע פלע־צער, דער פרייז פון 3 קלאס 26.30, 2־טע קלאס 38.10 זל.

נאך קריניץ אפפאהר זונטאג דעם 9־טען, 9.40 אוונט, אפפאהר פון פאבריקס־באהן מיט'ן צוג דירעקט קיין קריניץ, רעזערווירטע פלעצער, דער פרייז פון 3־טען קלאס 22.80. ביים אויסקויפען די בילעטען בעקומט יעדער פאסאזשיר א נומער פון פלאץ.

נאך זאקאפאנע, אפפאהר שבת 1 א דייגער ביי נאכט פון פאבריקס־באהן מיט די עקסטרע וואגאנען קיין זאקאפאנע, דער פרייז פון 3־טע קלאס איז 23.80 זל. 2־טע קלאס 35.70.

נאך יארעמטש אפפאהר זונטאג דעם 9־טען 8.08 אוונט פון קאלישער באהן מיט'ן איבערזע־צען אין לעמבערג, רעזערווירטע פלעצער, דער פרייז פון 3־טען קלאס 27.50, 2־טען קלאס 40.80.

אויף די אלע אויבענדערמאנטע אויספלוגען קען מען בעקומען בילעטען אין ביורא פון „וואגאן לי־קוק" פעטריקאווער 64, פון 9 פריה ביז 9 אוונט צוליב דער גרויסער פרעקווענץ איז גע־וואונשען וואס פריהער זיך צו בעזארגען מיט בי־לעטען.

בילינער אויספלוג קיין טשעכאטשינעק

דער אויספלוג אין דעם רעפרעזענטאטיווען קור־ארט טשעכאטשינעק, האט אין די ברייטעסטע קרייזען ארויסגערופען א גרויסע פעראינטערעסירונג דאס בעווייזט די גרויסע צאהל אנמעלדונגען וואס זענען ביז היינט אנגעקומען.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט ווערט דער פאר־פולער צוג וואס וועט פיהרען דעם אויספלוג האר־בען 400 פלעצער, אזוי אז עס איז מעגליך, אז צוליב דער גרויסער פרעקווענץ זאלען שוין אפגעשלאסען ווערען די איינשרייבונגען.

דער ארגאניזאטאר פון אויספלוג וואגאן־לי־קוק האט נעכטען בעקומען א מיטטיילונג פון דער קור־פערוואלטונג אין טשעכאטשינעק אז אלץ איז געווא־רען צוגעגרייט אויפצונעהמען דעם לאדזער אויס־פלוג און אז עס איז רעזערווירט געווארען פאר די בעטייליגטע איב'ם אויספלוג, נאכטלעגערס צו 2.50 זל.

דער איצטיגער צווייטער אויספלוג וועט פער־נעהמען צוויי טאג אין דעם הערליכען קור־ארט, אזוי, אז יעדער וועט האבען די מעגליכקייט זיך צו בעקענען מיט אלע איינריכטונגען.

די איבערגעבליבענע בילעטען צום פרייז פון 8.90 זל. צו בעקומען היינט א גאנצען טאג אין דער ביורא פון דער יועלט־רייזע ביורא געדעל שאפט וואגאן־לי־קוק. פעטריקאווער 64.

דער אפפאהר ווערט פארקומען שבת דעם 8־טען יולי 3.25 ביי טאג פון דער קאלישער באהן.

ראדיא־פראגראם
דאנערשטאג, דעם 6 יולי 1933

11,57 צייט־סיגנאל. 12,05 מוזיק פון טשע־כאטשינעק. 12,25 פרעסע. 12,33 קאמוניקאט. 12,35 מוזיק פון טשעכאטשינעק. 12,55 טאג־פרעסע. 2,55 גראמאפאן. 4,00 פראגראם פאר קינדער. 4,30 קאנצערט. 5,00 רעפעראט פאר פרויען. 5,15 מוזיק פון טשעכאטשינעק. 6,15 רע־פערעט. 6,35 גראמאפאן. 7,05 פערשידענעס. 7,20 לאדזער פאסט־קעסטעל. 7,40 פעליעטאן. 8,00 קאנצערט. 8,50 אוונט־פרעסע. 9,00 קאמו־ניקאט פון דער לאדזער האנדעלס־קאמער. 10,00 טאנץ־מוזיק. 10,25 ספארט. 10,35 קאמוניקאטען 10,40 טאנץ־מוזיק.

• • •

אויסלאנד

4,45 פאריז — קאמעראל־קאנצערט. 7,30 ריגא — סימפ. קאנצערט. 8,00 בוקארעשט — סימפ. קאנצערט. 8,30 רוים — אפערע.

דער דריטער צפון־יריד אין ווילנע

דער דריטער צפון־יריד וועלכער וועט פארקו־מען אין ווילנע אין די טעג פון 26 אויגוסט ביז דעם 10־טען סעפטעמבער ה.י. האט ארויסגערופען א גרויסע פעראינטערעסירונג אין די צפון־מזרח וואי־עוואדזטוועס און אין פוילען בכלל.

דעם פראטעקטאראט איבער דעם יריד האט אי־בערגענומען דער מארשאל יוזעף פילסודסקי.

דער צפון־יריד וועט בעשטיין פון דריי אפטיי־לונגען: לאנדווירטשאפט, האנדעל און אינדוסטריע און א פלאקס־אויסשטעלונג. די לאנדווירטשאפטליכע אפטיילונג וועט ארומנעהמען פאלגענדע עקספאנא־טען: תבואה, פלאקס־זוימען, הייל־גראזען. מיט דער דאזיגער אפטיילונג איז אויך פערבונדען דער לע־בעדיגער אינווענטאר, וועלכער ווערט בענוצט אין דער לאנדווירטשאפט, ווי פערד, בהמות, שעפסען, הינט, עופות, קרוליקעס, פיש, מילך־ווירטשאפט, און אייער־פראדוקציע, בינען־צוכט, קינסטליכע בע מיסטיגונג, לאנדווירטשאפטליכע מכשירים א.א.וו.

די לאנדווירטשאפטליכע אינדוסטריע וועט זיין רעפרעזענטירט אויף די געביטען פון מילכעריי, קראכמאל־אויסארבייטונגען, ביר־ברויען, אייל־אויסארבייטונגען, גארבאריי, פלייש־קאנסערווען.

די וואלד־אינדוסטריע וועט אויסשטעלען פער־שידענע מוסטערן פון האלץ־אויסארבייטונגען.

[illegible] אינדוסטריע און מלאכה, ס'קומען אין בעטראכט לאנד־ווירטשאפטליכע מאשינען, אינדוסטריע־מאשינען, און מכשירים און אויסארבייטונגען פון מעטאל; כעמישע אינדוסטריע, בוי־אינדוסטריע, קעראמיקע גלאז, טעק סטיל, גארבאריי, גומי, אויטאמאבילען, ספארט־מכ־שירים, פאפיר, מוזיקאלישע אינסטרומענטען, שטריק בערשטען, עלעקטראטעכניק, מאדערנע ביורא־איינ ריכטונגען, מאנופאקטור, גאלאנטעריי קאנפעקציע, שפילצייג, האלץ און מעבעל - אויסארבייטונגען, מאגאפאלען און מלוכה־אינסטיטוציעס.

אויך וועט דעם מאל צאהלרייך זיין פערטרע־טען די יודישע מלאכה פון ווילנע און פון צפון־מזרח־וואיעוואדזטוועס. די יודישע בעל־מלאכות ארגאניזירט אין די צעכען האבען שוין געשאפען א ספעציעלען קאמיטעט וועלכער זאל צוגרייטען פאסענדע עקספאנאטען פאר דעם יריד. ס'איז אויך אנגענומען געווארען דער פרינציפ אז די אויסגע שטעלטע אויסארבייטונגען פון דער יודישער מלאכה זאלען זיין ביליג: און גוט, כדי אזוי ארום צו בעווייזען אז די יודישע מלאכה איז נישט געבליבען שטיין אויפ'ן ארט נאר זי האט בעוויזען צו צופאסען זיך צו די שווערע קריזיס־יאהרען.

עס וועלען זיך אלזא אין דעם יריד בעטייליגען מיט זייערע עקספאנאטען פאלגענדע האנד־ווערקער־פאכען: מעבעל, בלעכעריי, שלאסעריי, טא קארעס, היטעל־מאכער, שמידען, גראווירער, וויס־גארבערייען, פוטער־קירזשנער, הענטשקע - מא־כער און א. וו.

בעזונדערס פעראינטערעסירט איז אין דעם יריד זע־נען די יודישע פוטער־קירזשנער און הענטשקע־מאכער, מחמת ווילנע איז איינער פון די הויפט־צענ־טערן אויפ'ן געביט פון די דאזיגע אויסארבייטונגען אין פוילען.

די ירידי־דירעקציע האט אויך אנגעקניפט בע־ציהונגען מיט ארץ־ישראל ווי זי האט זיך געשטעלט אין פערבינדונג מיט א גאנצע רייה פערמען ווי אויך מיט דער ארץ־ישראלדיגע פרעסע כדי אזוי ארום אין דעם אלט־נייען יודישען לאנד צו פאפולא־ריזירען די יודישע פוילישע פראדוקציע ווי אויך פון דער צווייטער זייט צו פעראינטערעסירען דעם פוילישען מארק מיט דער יונגער ארץ־ישראל־פרא־דוקציע.

האלטענדיג אז די מערק פון די באלטישע מדי־נות זענען נאך פאר דער פוילישער לאנדווירט־שאפט און אינדוסטריע ווייט נישט געהעריג אויסגע־נוצט געווארען, ווי אויך אז דער ווילנער קאנט בילדעט אין געאגראפישען זין איין נאטירליכען שטח מיט די באלטישע מדינות — האט די יריד־דירעקציע אנגענומען ווייט־געהענדע שריט כדי צו פעראינטערע־סירען מיט'ן ווילנער צפון־יריד ווי אויך אז די דאזי־גע לענדער זאלען שיקען זייערע עקספאנאטען אויפן יריד

אויפ'ן אינזעל וואו פרעה'ס טאכטער האט געפונען משה רבינו אין א שווימענדער קעסטעלע אויפ'ן טייך נילוס

(פון א רייזע)

פון ה. לאנג.

אַ שרייבער פון אַן עגיפּטישער צייטונג, אַ יוד, האָט מיך געבראַכט אַהין.

— אָט דאָ איז דאָס?..

— יאָ, אָט דאָ...

אַ קליינער אינזעל אין די וואַסערן פון טייך נילוס; דער אינזעל ראָהדאַ איבער אַ בריק פון קאַירא, די הויפּט-שטאָט פון עגיפּטען.

— אָט דאָ איז דאָס געווען?..

— יאָ, אָט דאָ...

ווייס איך נישט, צי מ'קען רעדען וועגען משה רבינו אין טערמינען פון היסטאָריע, אָדער רעליגיע; אָבער אויפ'ן אָרט, וואו מ'ווייזט אייך אָן, אַז דאָ איז די פּרינצעסין פּרעה געגאַנגען זיך באָדען, און אַז דאָ אין'ם טייך האָט זי דערזעהען די קעסטעלע מיט'ן קליינינקען יונגעלע, פון וועמען עס איז אַרויסגעוואַקסען משה רבינו, דער פיהרער פון דער ערשטער פרייהייטס-בעוועגונג אויף דער וועלט, פיהלט מען זיך גלויביג. מ'ווערט ווי פערשלומערט. און נישט משה רבינו איז אין אייער שרוים-בילד, נאָר די אייגענע יונגע יאָהרען.

* * *

פערהאַן אַ יוד אין קאַירא, וועלכער איז געבוירען געוואָרען אויפ'ן אינזעל ראָהדאַ.

זיין נאָמען איז גרין. ווי אַזוי קומט אַזאַ נאָמען צו אַ יודען פון מצרים? גרין איז, דוכט זיך, אַ סקאַנדינאַווישער נאָמען, אָדער גאָר אַן אַמעריקאַנישער, אויב נישט געקירצט פון'ם מזרח-אייראָפּעאישען יודישען נאָמען גרינבערג. נאָר גרינבערג איז דען יאָ אַ יודישער נאָמען? אַזוי הייסט ער אָבער — גרין. און זיין זיידע האָט אויך אַזוי געהייסען. און שוין דער זיידע'ס זיידע איז געווען אַ יוד פון מצרים. און טאַקע מיט'ן זיידע'ס האָט זיך אָנגעהויבען די פאַמיליען-געשיכטע אויפ'ן אינזעל ראָהדאַ. און דאָס איז דער עיקר.

אַ פאַמיליע מיט אַזאַ יחוס; צוויי דורות משפּחה אויפ'ן זעלבען אָרט, וואו פּרעה'ס טאָכטער האָט אָנגעהויבען האָדעווען דעם קליינינקען משה'ן; איז דאָס מסתמא אַ גרויסע זאַך פאַר דעם איצטיגען עגיפּטישען יודען גרין. ער איז אַ רייכער מאַן. ער איז פערבונדען מיט אַ גרויסער געזעלשאַפט פון עגיפּטען און אַנדערע מזרח-לענדער. דערצו פערמאָגט ער גרויסע שטיקער וויין און קאָרן-פעלדער.

עגיפּטען האָט אַ סך רייכע יודען. דער פּראָצענט פון רייכע יודען איז אַן אָנגעהויבענער. דערפאַר זענען די אָרעמע יודען אַזוי אָרים, אַז איך ווייס נישט, צי וואו עס איז אין דער וועלט קען מען זעהן אַזאַ אָרימקייט. עס איז נישט דאָס, וואָס מ'האָט נישט; עס איז דער אָרימער שטייגער לעבען אַפילו ביי די, וועלכע פערדינען עפּעס. גאָט, וואָס פאַר אַ לעבען! וועלכע פערפוילטע שטיבלעך — גריבער אין לעהם! און דווקא אויפ'ן אינזעל ראָהדאַ, וואו משה רבינו איז אַריינגענומען געוואָרען אין פּרעה'ס קעניגליכען פאַלאַץ, האָט זיך פערקליבען די יודישע אָרימקייט פון איצטיגען מצרים! האָט דער רייכער יוד גרין צונויפגענומען עטליכע הונדערט אָרימע קינדער פון ראָהדאַ און פון אַלט-קאַירא, און זיי בעזאָרגט מיט יודישע חדרים.

קינדער פון משה'ס לאַנד דאַרפען קענען משה'ס תורה.

און ער זאָגט אַז יודען זענען דאָך שוין אַזוי פיל געפּייניגט געוואָרען פאַר תורת משה, און ווערען נאָך היינט אַזוי פיל געפּייניגט, דאַרף מען להכעיס אַלע פּייניגער דווקא תורת משה אומעטום פערפּלאַנצען.

בין איך אַזוי דערגאַנגען וועגען נאָך צוויי איבערינטערעסאַנטע טיפּען יודען, וועלכע קלאַמערען זיך אין איצטיגען מצרים מיט אַנ'עקשנות אָן משה'ס תורה.

די צוויי יודען זענען אויך רייכע. זייערע נעמען זענען משה רומאַנו און נסים אַפּיף. ביידע פערמאָגען אַ סך הייזער אין קאַירא, און דערצו זענען זיי געשעפטס-אונטערנעהמער. טראַנספּאָרט איז אויך אין זייערע הענט, און טאַקע טראַנספּאָרט אויפ'ן נילוס.

מיט אַ פופציג יאָהר צוריק האָבען זיי און גרין זיך אונטערגענומען צוריק אויפצושטעלען די שוהל „עזרא", וואָס איז געווען ווי אַ צוזאַמענגעפאַלענע חורבה דורך אַן ערד-ציטערניש. וועגען דער שוהל „עזרא" איז אַ מיינונגס-פערשידענהייט ביי היסטאָריקער. פערהאַן אַ מיינונג, אַז די שוהל איז צום ערשטען מאָל אויפגעשטעלט געוואָרען גלייך נאָכדעם ווי דער שפּאַניש-יודישער פילאָזאָף אברהם אבן עזרא האָט בעזוכט עגיפּטען, ער האָט איבערגעלאָזען אין עגיפּטען פערעהרער און די האָבען נאָך דעם געבויט אַ שוהל צו זיין אָנדענק. ער זאָל האָבען געזאָגט, אַז אויף אַ געוויסען אָרט, וואו עס איז איצט אַלט-קאַירא, זענען פערהאַן שפּורען וואו ס'ווייזט, אַז יודען פון משה רבינו'ס צייטען האָבען דאָרטען געלעבט, האָבען זיינע פערעהרער דאָרטען אויפגעשטעלט די שוהל. אַן אַנדערער מיינונג איז, אַז די שוהל „עזרא" האָט נישט צו טאָן מיט'ן נאָמען אבן עזרא, נאָר מיט אַ פיל-פריהערדיגען נאָמען — דער נאָמען עזרא, וואָס געהט לעבען נאָמען נחמיה, אַ קאַפּיטעל נביאים-געשיכטע. עזרא איז געווען דער אָנשרייבער פון דער תורה, דער שרייבער פון חומש, און אין דער שוהל „עזרא" אין'ם אַלטען קוואַרטאַל פון קאַירא זענען פערהאַן שטיקער פון אַן אַלטער ספר תורה, וועלכע זאָלען לויט פערשידענע געשיכטעס זיין טיילען פון'ם אָריגינאַל, וועלכען עזרא האָט געשריבען — זיין האַנט-שריפט.

דער איצטיגער ראש הרבנים פון קאַירא, דער געבילדעטער רב חיים נחום, וועמען דער עגיפּטישער קעניג האָט בעשטימט אויך צו זיין אַ מיטגליד אין'ם סענאַט פון לאַנד, האָט אָרגאַניזירט אַ פעראיין צו פאָרשען יודישע געשיכטע אין עגיפּטען; ער העלפט מיט גאָר אַ סך אין דער אַרבייט פון די אויסגראָבונגען, וואָס געהען אָן אין איצטיגען מצרים און איבערן גאַנצען מדבר; און ער האָט מיר געזאָגט, אַז די שוהל איז שוין אַלט טויזענד און אַכציג יאָהר. דאָס איז בעשטעטיגט. אויב אַזוי, האָט עס נישט געקענט געבויט ווערען אויפ'ן נאָמען פון אבן עזרא. ער איז געווען אין עגיפּטען שפּעטער. יעדע פאַלס, די שוהל איז שוין געווען כמעט אינגאַנצען איינגעבראָכען, און אונטער דער חורבה זענען געלעגען אַלטע ספר-תורה'ס — איינע פיר הונדערט יאָהר אַלט, אַ צווייטע אַרום זיבען הונדערט יאָהר, און מיט זיי די שטיקער תורה-שריפט, וועגען וועלכער מ'דערצעהלט, אַז עס איז די האַנט-שריפט פון עזרא, נחמיה'ס קאָלעגע. נחמיה איז געווען אַ נאָהענטער מענש אין קעניגליכען הויף פון פערסיע. ער איז געקומען פון בבל מאַכען אַ טאָלק ביי די דעמאָלטדיגע יודען פון ירושלים. ער האָט גענומען דעם שרייבער עזרא צו הילף. עזרא האָט אָנגעשריבען די תורה, מאָראַל-געזעצען פאַר די יודען. זאָל'ף דאָך דאָס שוין זיין אַלט אַ פּאָר טויזענט יאָהר. איז נאָך דאָ זיין האַנטשריפט? די דריי יודישע גבירים פון איצטיגען מצרים — גרין, רומאַנו און אַפּיף — האָבען זיך גענומען צו ראַטעווען די געבליבענע אַלטע יודישע הייליגקייטען. זיי האָבען צוריק אויפגעשטעלט די „עזרא"-שוהל ווי זי איז געווען איידער זי איז געוואָרען איינגעבראָכען.

געהט מען צו דער „עזרא"-שוהל, מוז מען פריהער אַריינקומען אין אַ לאַנד. דאָרטען אין אַ געסעל אונטער דער ערד, אונטער אַ באַרג. אויפ'ן באַרג איז אַן אַלטער-אַלטער קלויסטער פון גראָהען און געלבען שטיין. מען זאָגט אויך, אַז אין'ם קלויסטער האָט זיך בעהאַלטען די „הייליגע מאַריאַ" מיט איהר קינד יעזוס, ווען זי איז געלאָפען איבער'ן מדבר, ווערענדיג געטריבען פון ארץ ישראל. דער שפּיץ פון קלויסטער מיט אַ צלם קוקט פון קאַירא צום אינזעל ראָהדאַ אַנטקעגען דעם וועלדעל מיט עטליכע גאַר-הויכע פּאַלמען-בוימער, וואו משה רבינו איז געפונען געוואָרען. זיי קוקען זיך אַן ביידע היסטאָרישע ערטער, דורות און דורות אַזוי; און פון איין אָרט צום צווייטען לעבט גאָר אַן אַנדערע רעליגיע — די מוסולמאַנישע. מען ווערט פערצויגען פון רעליגיעזע סצענעס. ביי משה רבינו'ס ברעג פון'ם טייך נילוס שטופּען זיך מוסולמאַנער צו בענעצען דעם שטערען; ביי דעם קריסטליכען קלויסטער שטעהען טוריסטען און צלמ'ען זיך; צו דער שוהל „עזרא" געהען יודישע פרויען, און אַפילו רייכע און מאָדערנע פרויען, דאָרטען איבערצונעכטיגען...

דאָס איז, וואָס איך האָב געפונען אין דער אַלטער שוהל „עזרא". איך בין אַריין אין געסעל אונטער'ן באַרג פון דער מצרים'דיגער אַלט-קאַיראָ; בין אַריינגענומען געוואָרען אין אַ צווייטער געסעל הינטער אַ שווערען אייזערנעם טויער, וואָס ווערט פערשלאָסען דורך דער נאַכט; דעם טויער האָבען געמאַכט די דריי רייכע עגיפּטישע יודען — גרין, רומאַנו און אַפּיף; זיי ווילען פערהיטען די פרויען, וואָס קומען איבערנעכטיגען אין דער „עזרא"-שוהל; אָבער אין וואָס פאַר אַ וועלט בין איך אַריין? כ'האָב זיך די פראַגע געשטעלט, קוקענדיג אויף דאָס, וואָס איך האָב געפונען אין דער „עזרא"-שוהל.

אַ שוהל פול מיט שאָטענס, טונקעל אָבער זויבער. די בימה איז לעבען דער טיר, גלייך ביים אַריינגאַנג, אַנטקעגען דעם אָרון-קודש. צווישען דער בימה און דעם אָרון-קודש איז געשטאַנען אַ טיש אינגאַנצען בעשטעלט מיט גלעזער פול מיט פייערלעך, יאָהר-צייט-פלעמלעך, יודען פון קאַירא, וועלכע האָבען יאָהרצייט נאָך אַ טאַטען, נאָך אַ מאַמען, נאָך אַ זוהן, נאָך אַ טאָכטער, קומען אָנצינדען אויל-פייערלעך אין דער „עזרא"-שוהל. צומייסטענס טוען דאָס פרויען. די „עזרא"-שוהל איז געווען איבערפילט פון פרויען און מיידלעך, מאַנכע רייך-געקליידעטע. און דאָס איז נישט אַלץ. פון איין זייט אָרון קודש איז אַ „גניזה". ס'איז אַ פינסטער צימערעל, פערהאַנגען מיט אַ גאַרדין. ביי די יודישע פרויען אין עגיפּטען איז אַן איינרעדעניש, אַז ווען אַ פרוי ווערט קראַנק, דאַרף זי נישט אַזוי אַ דאָקטאָר ווי אַ מעגליכקייט דורכצוזיצען אַ גאַנצע נאַכט אין'ם פינסטערען צימערעל לעבען אָרון-קודש פון דער „עזרא"-שוהל. קיין באַנק, אָדער אַ שטול, איז אין'ם צימערעל נישטאָ. מ'זיצט אויף דער ערד. ס'איז אַ שטיינערנער באָדען, קיהלע, ריינע שטיינער. די רייכסטע יודישע פרויען קומען אַהין. ספּעציעל ווען אַ פרוי איז קראַנק דורך געבוירט פון אַ קינד, קומט זי אַהין. פרויען, וועלכע קענען נישט האָבען קיין קינדער, געהען אויך אַהין.

דער שמש פון דער „עזרא"-שוהל האָט געעפענט דעם אָרון-קודש און מיר געוויזען די שטיקער תורה-שריפט, אויף וועלכע מ'זאָגט, אַז עזרא האָט זיי געשריבען. ס'איז די איינציגע תורה-שריפט אויף דער גאַנצער וועלט, וואָס איז אַזוי געשריבען. די שריפט איז נישט אויף דעם געוועהנליכען פּאַרמעט, נאָר אויף אַנ'אויסגעאַרבייטע דינע הויט פון אַ שעפּסעלע, וואָס איז קוים געווען געבוירען, נאָך נישט אַרויס אינגאַנצען פון דער מוטערס בויך, אַ העל-ברוינער קאָליר, און אַלט, אַלט, אַלט. און די אותיות — אַלטע, אַלטע, אַלטע. אָבער די גאַנץ בעזונדערע סצענעס פון דער שוהל האָבען מיך געצויגען.

יודישער אדוואקאט פון מינכען דערשאסען אין קאנצענטראציע-לאגער אין דאכאו

דאס בילד פון דערשאסענעם איז בעקאנט אין דער גאנצער וועלט

אינסבּרוק (יט"א) אין קאָנצענטראַציע-לאַגער אין דאַכאַו איז דערשאָסען געוואָרען דורך די נאַצי'ס דער יודישער אַדוואָקאַט פון מינכען ד"ר שפּיגעל.

דאָס פאָטאָגראַפישע בילד פון ד"ר שפּיגעל איז בעקאַנט געוואָרען כמעט איבער דער גאַנצער וועלט פון דער רעפּראָדוקציע, וואָס איז אין די ערשטע וואָכען פון היטלער-רעזשים איבערגעדרוקט געוואָרען דורך דער גאַנצער וועלט-פּרעסע. אויף דעם דאָזיגען בילד האָט מען געזעהן דעם ד"ר שפּיגעל מיט אַ קאַהלען קאָפּ און אין אַ האַר-בירבאָקל. געפיהרט איבער די גאַסען פון מינכען דורך אַן עסקאָרטע פון פיר ברוין-העמדלעדיגע, די הויזען אָפּגעשניטען ביז די קניע, באָרוועס, מיט אַ פּלאַקאַט, אָנגעהאָנגען אויפ'ן האַלז, מיט פאָלגענדער אויפשריפט: „איך וועל מיך שוין להבא קיינמאָל נישט בעקלאָגען פאַר דער פּאָליציי אויף די נאַצי'ס".

אָפיציעל הייסט עס, אַז ד"ר שפּיגעל איז דערשאָסען געוואָרען בעת ער האָט געפּרובט אַנטלויפען פון קאָנצענטראַציע-לאַגער. דער דאָזיגער מאָטיוו איז אָבער, פירוש, אַ סטערעאָטיפּער און איז בעזונדערס פאַלש אין בעצוג אויף די אינטערנירטע אין דאַכאַו, מחמת דער דאָזיגער קאָנצענטראַציע-לאַגער איז אַרומגערינגעלט דורך אַ געדיכטער נעץ פון עלעקטריפיצירטע דראָהטען, איבער וועלכע עס איז אוממעגליך אַריבערצוקריכען זיך.

יוד. דאקטוירים פון דייטשלאנד זאלען זיך בעזעצען אין כינע

אבקלאנגען פון די דייטשע געשעהענישען אויפ'ן ווייטען מזרח

שאַנכאַי (יט"א) די אַלכינעזישע לאַגע פאַר מענשען-רעכט האָט אָנגענומען אַ פּראָטעסט-רעזאָלוציע געגען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאַנד. די רעזאָלוציע איז איבערגעגעבען געוואָרען דעם דייטשען קאָנסול אין שאַנכאַי דורכ'ן פּרעזידענט פון דער ליגע, פרוי סון-יאַט-סען, דער אלמנה פון בעריהמטען כינעזישען רעפאָרמאַטאָר און ערשטען פּרעזידענט פון דער כינעזישער רעפּובליק.

די דייטשע האַנדעלס-קאַמער אין שאַנכאַי און דער ראש פון דער דייטשער קאָלאָניע האָבען פערעפענטליכט אַ שאַרפען פּראָטעסט געגען דער אַריינמישונג פון דער כינעזישער ליגע אין אינערליכע דייטשע אַנגעלעגענהייטען.

דער „היקעס" מאַכט בעמיהונגען צו בעזעצען אין כינע אַ געוויסע צאָהל יודישע דאָקטוירים פון דייטשלאַנד. עס איז דערגרייכט געוואָרען אַ פערשטענדיגונג. לויט וועלכער עס וועלען קענען בעקומען אַרבייט אין פּעקין 4 אָדער 5 יודישע דאָקטוירים, אין שאַנכאַי — 15 ביז 20, אין טיענטסין — 5 אָדער 6 און אַ געוויסע צאָהל יודישע מעדיקער אין אַנדערע שטעט. חוץ צווישען דער אייראָפּעאישער ווערען אַנ'ערך 15—20 יודישע דאָקטוירים פון דייטשלאַנד קענען געפינען אַרבייט צווישען דער איינגעבוירענער כינעזישער בעפעלקערונג.

בכלל פיהלט זיך אין כינע אַ מאַנגעל פון ערפאַהרענע מעדיצינישע קרעפטען. די כינעזישע דאָקטוירים זענען אין זייער גרויסער מעהרהייט יונגע און ווייניג ערפאַהרענע פּראַקטיקער.

די דייטשע און ווייסגוואַרדייאישע רוסישע צייטונגען אין כינע פיהרען אַן אַנטיסעמיטישע קאַמפּאַניע צווישען דער איינגעבוירענער בעפעלקערונג געגען אַריינלאָזען יודישע דאָקטוירים פון דייטשלאַנד.

יוד. דאקטוירים פון דייטשלאנד

בעקומען נישט קיין איינרייזע ערלויבנישען קיין שפאניען

מאַדריד (יט"א) שפּאַנישע קאָנסערוואַטיווע צייטונגען האָבען די לעצטע טעג אויפגעהויבען אַ טומעל, אַז די רעגירונג ערלויבט אימיגרירען קיין שפּאַניען יודישע דאָקטוירים פון דייטשלאַנד און אַז דאָס וועט זיך כלומרשט שווער אָפּרופען אויף דעם מצב פון די שפּאַנישע דאָקטוירים. איינציגע צייטונגען וואַרפען פאָר דעם געוו. בילדונגס מיניסטער, פערנאַנדאָ דע לאָס ריאָס, אַז ער זאָל זיין פעראַנטוואָרטליך פאַר'ן אַריבערנעמען יודען קיין שפּאַניען.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט דאָס בילדונגס - מיניסטעריום פערעפענטליכט אַ קאָמוניקאַט, אין וועלכען עס ווערט געזאָגט, אַז קיין שום אימיגראַציע-ערלויבנישען פאַר דאָקטוירים פון אויסלאַנד זענען נישט ערטיילט געוואָרען און אַז קיין אויסלענדישע מעדיצין-דיפּלאָמען ווערען נישט אָנערקענט. דער קאָמוניקאַט שטרייכט אונטער, אַז נישט דורכ'ן מיניסטעריום פון דע לאָס ריאָס און נישט דורכ'ן איצטיגען זענען נישט אַרויסגעגעבען געוואָרען קיין אימיגראַציע-ערלויבנישען פאַר דאָקטוירים פון אויסלאַנד.

דר. ווייצמאן אפעלירט צו פראפ. איינשטיין

אויפצוהערען וואנדערען איבער דער וועלט און אנצונעמען

א קאטעדער אויף דער העברעאישער אוניווערזיטעט

ניו-יאָרק (יט"א) אויף אַן אויפנאַהמע, וואָס אַמעריקאַנער דאָקטוירים האָבען איינגעאָרדענט פאַר ד"ר חיים ווייצמאַן, האָט דער לעצטער שאַרף קריטיקירט פּראָפ. אַלבערט איינשטיין דערפאַר, וואָס ער האָט זיך אָפּגעזאָגט אָנצונעהמען אַ קאַטעדער אויף דער העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים.

פּראָפ. איינשטיין, האָט ד"ר ווייצמאַן ערקלערט צו. אַנד., האָט מען פאָרגעלייגט קאַטעדערס אין מאַדריד, פּאַריז, ליידען און אָקספאָרד. מיר ווילען נישט קאָנקורירען מיט די דאָזיגע אוניווערזיטעטען. מיר גלויבען אָבער, אַז ירושלים הגם זי קען נישט פאָרשלאָגען פּראָפ. איינשטיינען די זעלבע בעדינגונגען — האָט אָבער דאָס רעכט פון אַ געוויסען אַנשפּרוך אויף זיין פערזאָן, באַכמעהר דערפאַר, וואָס ער דאַרף פאַר זיין אַרבייט האָבען נישט מעהר ווי פּאַפּיר און אַ בליישטיפט. וועלכע די העברעאישע אוניווערזיטעט קען איהם געבען. און דאָך האָט ער זיך אָפּגעזאָגט אָנצונעהמען די איינלאַדונג אויס טעמים, וואָס קענען נישט בערעכטיגט ווערען. איך האָף אָבער, האָט ד"ר ווייצמאַן צוגעגעבען, אַז פּראָפ. איינשטיין וועט אויפהערען וואַנדערען איבער גאָר דער וועלט און וועט קומען קיין א"י, וועלכע איז דער ריכטיגער פּלאַץ פאַר איהם.

דער יודיש-אַמעריקאַנער קאָמיטעט רעכנט זיך צו זאַמלען אין משך פון די נעכסטע צוויי חדשים אַ פאָנד פון 200 טויזענד דאָלאַר פאַר דער העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים.

יודישע רויכווארג-סוחרים פון לייפציג, וואס האבען געוויילט אין אויסלאנד

זענען פערנארט געווארן קיין דייטשלאנד און פערשפארט אין תפיסה

לאָנדאָן (יט"א) „מאַנטשעסטער גאַרדיאַן" שרייבט, אַז אין די קרייזען פון דער לאָנדאָנער רויכוואַרג-האַנדעל איז מען זעהר בעאונרוהיגט וועגען גורל פון אַ גרופּע יודישע רויכוואַרג-סוחרים פון דייטשלאַנד, וואָס האָבען זיך געהאַט צייטווייליג אויפגעהאַלטען אין לאָנדאָן, וואַרשאַ און פּאַריז און האָבען זיך לעצטענס געהאַט אומגעקעהרט קיין לייפּציג.

ווילענדיג אין אויסלאַנד, האָבען די סוחרים-ליטים געהאַט בעקומען פון דער בערלינער נאַציאָנאַלע בריף, אין וועלכען מען האָט זיי צוגעזאָגט פולשטענדיגע פרייהייט, ווען די וועלען זיך אומקעהרען קיין דייטשלאַנד, און העלפען צוריקשטעלען דעם באַנקראָטירענדען לייפּציגער פּעלץ-האַנדעל. פערנאַרט דורך די פאַלשע צוזאָגען, האָבען זיך פיל פון זיי אומגעקעהרט פון וואַרשאַ און פּאַריז קיין לייפּציג. אויך פון לאָנדאָן זענען צוריקגעפאָהרען קיין לייפּציג אַ 5—6 יודישע רויכוואַרג-סוחרים.

איצט דערוויסט מען זיך, אַז די צוריקגעקומענע סוחרים זענען אין לייפּציג אַרעסטירט געוואָרען און מען האָט זיי פערמשפּט צו לאַנג-טערמיניגע תפיסה-שטראָפען אונטער דער בעשולדיגונג, אַז זיי האָבען מחוץ דייטשלאַנד אָרגאַניזירט אינדוסטריעלע אונטערנעהמונגען, וואָס זאָלען שאַדען ברענגען די דייטשע ווירטשאַפטליכע אינטערעסען.

טוריסטיק און לאַנדקענטשאַפט

וועכנטליכע בייל אַגע

אונזערע אויפגאַבן

אויסער די שוין דערמאַנטע אויפגאַבן, וועלכע זענען פאַרבונדן מיט זאַמלערישע אַרבעטן אינם שטעטל, איז דאָרט פאַרהאַנען זייער פיל דאַנקבאַרע אַרבעטס-געביטן פאַר דעם זאַמלער-אַמאַטאָר. איינס פון די דאָזיקע געביטן זענען די שטעטלדיקע כלי-קודש: אָרון-קודשן, „שויתי'ס", פּרוכת'ן, עטרות, „ידי'ן", מנורה'ס, כיור'ס, הענגלייכטערס, חנוכה-לייכטערס, חופּה'ס, מוהל-שטילן (אָדער: „כסא של אליהו'ס") וכדומה.

דאָס זענען ביי היינטיקן טאָג פאַרעלטערטע און יקר-המציאות'דיקע עקזעמפּלאַרן און אויב עס געפינען זיך ערגיץ אַזעלכע, געפינען ווי זיך מער-סטענטייל אין אַזעלכע מקומות, וואו די קהלה-פירער האָבן אָט פאַר די זאַכן נישט קיין פאַרשטענדניש און עס איז דעריבער נייטיק, אַז אינדזערע זאַמלער, פאַרברענגענדיג אין שטעטל, זאָלן מיט די דער-מאַנטע כלי-קודשן זיך פאַראינטערעסירן, און אָפּ-פאָטאָגראַפירן זיי. אויב זיי וועלן האָבן די מעג-ליכקייטן דערצו און אויב נישט — לכל הפחות באַשרייבן: ווי אַזוי דער אָדער יענער געגענשטאַנד זעט אויס, וואָס זיינע שניצערייען אָדער מאָלערייען שטעלן מיט זיך פאָר א.ד.ג.

אין מאַנכע שטעטלעך פון קאָנגרעס פּוילן און פון געוועזענעם גאַליציע, געפינט זיך נאָך, נעבן די אָרטיגע שולן אָן איבערבלייבעך פון מיטלאַל-טער, די אַזוי גערופענע „קונע" — אַ מין אייזערנע שטייג אין אַ פאַרונדיקטער פאָרם, אין וועלכער מען פלעגט איינשפּאַרן אויף געוויסע טערמינען פאַרזינ-דיגטע. אין אָרימערע קהלות, וו לכע האָבן זיך נישט געקענט לייסטן אַזאַ אויסגאַבע. ווי עס איז אַ גאַנצער שטייג, צי צוליב אַנדערע מאָטיוון, גע-פינט זיך אָט דער איבערבלייב אין דער פאָרם פון אַ קייט, צוגעשמידט צו איינער פון די ווענט פון דער שיל, אָדער גאָר צו דער וואַנד פון'ם פּאָליש פון דער ווייבערישער שול. צו אָט דער קייט פלעגט מען צובינדן אַ פאַרזינדיקטן.

עס איז דעריבער כדאי, אַז אָט די דערמאַנטע אינסטיטוציע, וועלכע איז ביים היינטיקן טאָג שוין כמעט ווי אינגאַנצן פאַרשוואונדן געוואָרן פון דער יידישער גאַס זאָל אויסגעפאָרשט ווערן, איר אַנטשטייאונג, לעגענדעס און מעשיות. וועלכע זענען מיט זיי פאַרבונדן.

אויב נעמען מיר, למשל, אַזאַ פאַרהעלטניס-מעסיג יונגע שטאָדט, ווי לאָדזש, וועמענס חברה-קדישה-פנקס עס צעלט ערשט קוים אַרום 70 יאָר; און מיר ענטדעקן אין אָט אַ דעם פנקס אַזעלכע „רעוואָלאַציעס", ווי דער גרינדער פון איינער פון די היגע גרעסטע פירמען האָט שיער נישט געזאָלט, צוליב זיין שלעכטער האַלטונג, אויסגע-שלאָסן ווערן פון דער חברה קדישה און ער ווערט אינם דאָזיקן פנקס אָנגערופן מיט די מיאוסטע זידל-נעמען, ווי „איש-בליעל" א.ד.ג. קען מען זיך שוין פאָרשטעלן, צו וואָסערע דערגלייכן „רעוואָלאַציעס" און געשיכטעס מיר קענען זיך דערשלאָגן, אויב מיר וועלן אַריינדרינגען אין די געהיימנישן פון די אַלטע, פאַרגעלבטע און פאַרשמוצטע פנקס פּאָליאַנטן, פון אַ סך עלטערע יידישע ישובים.—

אין יעדן שטעטל כמעט איז פאַראַן אַ פנקס פון דער אָדער אַן אַנדערע חברה. נישט יעדעס שטעטל אָבער ווייס, וועלכן ווערט אַזאַ פנקס שטעלט מיט זיך פאָר און היט עס נישט ווי געהעריק אָפּ. עס איז דעריבער אַ חוב פון אונדזערע מיטגלידער קודם-כל דעם פנקס, אַזוי ווי ער גייט און שטייט איבערצושרייבן, און אויב דאָס איז נישט מעגליך, לכל הפחות אויספאָרשן, צי איז פאַראַן אַ פנקס אין דעם געגעבענעם שטעטל, ווי אַלט ער איז, פון וועלכער חברה און וואו ער געפינט זיך.

זעליג י.

פּוילישע קורערטער

זייערע אייגנשאַפטן און איינאָרדנונגען

דרוסקעניק

דאָס קוראָרט דרוסקעניק געפינט זיך אין גראָדנער פאָוויאַט, ביאַליסטאָקער וואָיעוואָדשאַפט 18 קילאָמעטער פון דער באַן-סטאַציע „דרוסקעניק" 100 מעטער איבערן ים פלאַך.

די דרוסקעניקער מינעראַל-וואַסערן געהערן צו דער אַזוי-גערופענער גרופּע „ערדזאַלציגע", ד. ה. אַז אין זייערע באַשטאַנד-טיילן געפינען זיך נעבן סאָדע-כלאָר. אויך קאַלך-כלאָר.

צו איינערלייכי געברויך, ווערט באַנוצט דאָס וואַסער פון דעם קוואַל „דרוסקעניקער סאַלאַנקע", וועלכער ענטהאַלט אין זיך ענלעכע באַשטאַנד-טיילן ווי די קוואַלן אין קיסינגען. צום אויסערלעכן גע-ברויך (בעדער) ווערט באַנוצט דער אים יאָר 1931 פריש געבוירטער קוואַל, וועלכער ענטהאַלט אַ 5-פאַכיגע שטאַרקייט, ווי די פריערדיגע קוואַלן. ווייטער פאַרמאָגט דרוסקעניק שפּע'דיגע „באַראַווינע" שיכטן, וועלכע ווערן אָנגעווענדעט סיי ביים באָדן, סיי אַלס טרוקענע אומשלאַג-מיטלען.

די קור ספּעציאַליטעט פון דרוסקעניק זענען די זער בערימטע אין פּאַפּילערע, אַזוי גערופענע „קאַס-אַרען-בעדער" און דער אַנשטאַלט פאַר צו-פּאַס אינדיווידועלער זונען-קור.

קורירן אין דרוסקעניק קען מען: געלענק און פייס-רעוומאַטיזמען, אַלע אַרט קראַנקהייטן פון מאַגעריע-וועקסלונגען, ווי פעטלייביגקייט א.ד.ג. מאָגען- און געדערם-קראַנקהייטן, פרויען קראַנקהייטן, טייל נערוועזע קראַנקהייטן, פאַרשטאָפּונגען פון נאָז, האַלדז און גאָרגל, פאַרעלטערטע לופט-רערן פאַר-שטאָפּונג, אנהויב פון לונגען-פאַרברייטערונג, בלוט-אָרימקייט. אויסערדעם ווערט דרוסקעניק שטאַרק רעקאָמענדירט אַלס קלימאַטישער אָרט פאַר אָפּגע-שוואַכטע קינדער, רעקאָנוואַלעסצענטן נאָך פאַרשי-דענע קראַנקהייטן און סתם אויסגעמאַטערטע מענטשן.

אויסער די באַד-אַנשטאַלטן, איגהאַלאַטאָריום, עלעקטרישער קאַבינעט און אַנדערע, איז דרוסקע-ניק, צוליב זיין הערליכע אומגעגענד — אַ געזונדער זומער-אָפּרו-אָרט פאַר מענטשן וועלכע האָבן ליב די נאַטור, און וועלכע קענען זייער פרייע צייט אויסנוצן סיי אויף פיש-פאַנג אין ניעמען און אינם טייך דרוסקאַניע, סיי אויף קלויבן וואַלד-פרות, ווי שוואָמען. יאַגדעס א.ד.ג.

דרוסקעניק פאַרמאָגט אַ הערלעכן פּאַרק אין וועלכן ס'קומען טעגליך פאָר סימפאָנישע קאָנצערטן, אַ גרויסן און שיינעם קור-זאַל, אין וועלכן ס'קומען אָפּ פאַר פאַרשידענע פאַרוויילונגען.

הייי יאָר איז אין דרוסקעניק טעטיג אַ קאָלאָ-ניע פון דער וואַרשעווער אָפּטיילונג פון דער יידי-שער געזעלשאַפט פאַר לאַנדקענטשאַפט, אין וועלכער יעדער איינער קען פאַר ביליג געלד פאַרברענגען זיין אורלאָפּ און אָפּרו-צייט.

גענויע פּרטים וועגן דער קאָלאָניע ערטיילט דער סעקרעטאַריאַט פון דער לאָדזשער אָפּטיילונג, וואָלטשאַנסקאַ 35, טעל. 121-53 טעגליך, אויסער שבת פון 10-6 אָוונד.

י. ז.

ווייקענד-קאָלאָניע פון י.ג.פ.ל. אין גלאָוונע

די היגע יידישע געזעלשאַפט פאַר לאַנדקענט-שאַפט, וועמענס ציל עס איז, אין דער ערשטער ריי, אַרויסצורייסן זומער-צייט די יונגע מאַסן פון זיי-ערע ענגע וואוינונגען און זיי געבן די מעגליכקייטן צו געניסן פון דער פרישער לופט, און באַקענען זיי מיט דער שיינקייט פון דער נאַטור, האָט, גע-טריי איר אויפגאַבע, אויסגעזוכט דעם פּאַסיגסטן אָרט נעבן לאָדזש — גלאָוונע, דעם שענסטן ווינ-קעלע פון יענער געגעגד — ניי-וואָרכלאָוו און האָט דאָרט איינגעאָרדנט אַ קאָלאָניע, וואו יעדער איינער וועט קענען זיין איין טאָג, אָדער צוויי פרייע טעג אין דער וואָך פאַרברענגען פאַר ביליג געלט. אויפן שויס פון אַ הערליכער נאַטור, איינ-גערעמט אין געשמאַק, טרוקענע סאָסנע וועלדער, ביי אַ לויפנדיקן טייך און הערליכער פּלאַזשע.

• • •

זונטאָג, דעם 2-טן ה. ח. איז פאָרגעקומען די פייערלעכע ערעפענונג פון דער י.ג.פ.ל.-קאָלאָניע אין גלאָוונע (ניי-וואָרכלאָוו).

אין דער דערעפענונג האָבן זיך באַטייליגט אַרום 50 מיטגלידער און אַן ערך פון 40 געסט פון לאָדזש און אומגעגנט. ספּעציעל האָט זיך רעפּרעזענטירט זגערזש מיטן אָרטיגן כלל-טוער ה' אייגער בראש.

נאָכדעם ווי מען האָט אַ גאַנצן טאָג באַזוכט די הערליכע אומגעגנט, פּלאַזשע א.ד.ג., האָט פאַרנאַכט די גרופּע זיך פאַרזאַמעלט אין דעם גרויסן, פרייען גאָרטן נעבן דער קאָלאָניע, וואו עס איז, אין אַ געהויבענער שטימונג, פאָרגעקומען די דער-עפענונג:

דער ערשטער האָט גענומען דאָס וואָרט אין נאָמען פון דער קאָלאָניע-קאָמיסיע הער אפרים סערייסקי. אין זיין רעדע האָט ה' סערייסקי צווי-שען אַנדערען אונטערגעשטראָכן די וויכטיגקייט פון קאָלעקטיווען חבר'ישן צוזאַמענלעבן און די פּאָזיטיווע השפּעה פון דער נאַטור.

נאָכדעם נעמט דאָס וואָרט ה' דר. פ. פריד-מאַן, וועלכער האָט אונטערגעשטראָכן די וויכ-טיגקייט פון אויפטו.

די בעגריסונגען זענען אויפגענומען געוואָרן מיט ענטוזיאַזם און אין יום-טוב'דיגער שטימונג האָט זיך חברה געזעצט ביי די פיין סערווירטע טישן און האָבן מיט געשמאַק אויפגעגעסן זייער אָוונדברויט.

קאָמוניקאַט פון דער י.ג.פ.ל.

נאָהענטסטע אויספלוגן:

שבת, דעם 8-טען ה. ח. קומט פאָר אַן אויספלוג נאָך זשגאָוו און בית-עולם היגטער זשגאָוו. צוזאַמענטרעף אויפ'ן ריימאָנט-פּלאַץ, 3 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

אָפּצאָהל פאַר געסט 1.30 גילדען און פאַר מיטגלידער 1.15 גילדען. אָנפירער פריינד י. בראָנכער.

זונטאָג, דעם 9-טען ה. ח. קומט פאַר אַן אויספלוג אין דעם שטאָטישן אַנשטאַלט פאַר רוי-זען-צוכט אין קסאַווערעוו. צוזאַמענטרעף 8.30 פריה אויפ'ן ריימאָנט-פּלאַץ. אָנפירער פר. סטעלאַ אלי.

זונטאָג, דעם 19-טען ה. ח. קומט פאַר אַן אויספלוג קיין לאָוויטש. צוזאַמענטרעף 5 אינדער-פריה אין לאָקאַל פון דער געזעלשאַפט. אָפּצאָהל 5.50 פאַר מיטגלידער און 6 גילדען פאַר געסט. דער אָפּצאָהל נעמט אַרום רייזע-הוצאות און בצי-זוכונגען.

אָנפירער פריינד זילבערבערג.

שבת, דעם 8-טען, 5 נאָכמיטאָג קומט פאַר אַן אויספלוג קיין גלאָוונע אויף אונזער קאָלאָניע. דער אָפּצאָהל בעטרעפט 5.20 און נעהמט אַרום רייזע-הוצאות אין ביידע זייטען און נאַכט-לעגער.

אַזאַ עהנליכער אויספלוג קומט אויך פאַר זונטאָג, דעם 9-טען, 6 אַ זייגער אין דערפריה, דער אָפּצאָהל בעטרעפט 4.20 זל. און נעמט אַרום רייזע-הוצאות און מיטאָג.

דעם 15. יולי פאָהרט אַרויס פון לאָדז דער אויספלוג „מיט'ן לויף פון דער ווייכסל". אָפּצאָהל פאַר מיטגלידער 83 און פאַר געסט 88 גילדען.

דער אויספלוג אַנטהאַלט אַ זעהר רייכען פּראָגראַם. צווישען אַנדערע וועלען בעזוכט ווערען פּלאָצק, וולאָצלאַוועק, טשעכאָטשינעק, טאָרן, גדיניע, קאַרטוזי, קאַרוויע און אנד.

די צאָהל ערטער פונ'ם דערמאָנטען אויס-פלוג איז זעהר אַ בעגרעניצטע.

איינשרייבונגען נעמט אָן דער סעקרעטאַריאַט וואָלטשאַנסקאַ 35, טעל. 121-53 פון 6–8 אָוונד

דער רוף פון הערצער

סענסאַציאָנעל-ערטישער ראָמאַן

40)

— וואו וועלן מיר גיין אויף אָוונדברויט? האָט היפּאָליט אַ פרעג געטון.

מאַרסעל האָט אָנגערופן עטליכע רעסטאָראַנען אויף די בולוואַרען, אָבער סעווערינאַ איז אויף זיי נישט מסכים געווען.

— שוויג! — האָט היפּאָליט אויף איהר אַ ברום געטון — מאַרסעל רעדט מיט מיר און נישט מיט דיר!

און דערנאָך האָט ער ווענדענדיג זיך צו זיין ידיד צוגעגעבן:

— גענוג גערעדט... אויב דו ווילסט גוט איי-בערכאַפּען ס'האַרץ, טאָ קום צו מאַרלי. מיר פלעגען תמיד אַהין גיין.

אָנגעהמענדיג אַליין דעם בעשלוס, האָט היפּאָ-ליט געהאַלטען פאַר אומנויטיג צו וואַרטען:

ער האָט בעצאָהלט די רעכענונג און שנעקעל און זיך אויפגעהויבען פון אָרט.

די איבריגע האָבן איהם נאָכגעטון.

מאַרסעל האָט אַ בליק געטון אויף סעווערינאַן, און היפּאָליט,, ווי אַ לויערענדיגע חיה האָט איבער געכאַפּט דעם בליק, און האָט בעפוילען:

— דו גיי פאָרויס, בעלאַרמאַ!

בלייבענדיג אַליין מיט מאַרסעלן, האָט ער זיך צו איהם געווענדעט מיט דראָהונג און מיט בקשה גלייכצייטיג:

— אויב דו ווילסט נישט, אַז עס זאָל נישט עפּעס שלעכטס געשעהן, טאָ האַלט זיך, ווי אַ מאַנס-ביל... כאָטשבי אין מיין אַנוועזענהייט.

דאָס רעסטאָראַנדעל, וואָס היפּאָליט האָט אויס-געקליבען, האָט זיך געפונען אין אָנהויב פון דער מאָנמאַרטער-גאַס.

זיי זענען אַהין אַוועק צופוס.

סעווערינאַ איז געגאַנגען צווישען צוויי שווי-גענדיגע מענער, נישט וויסענדיג אַבסאָלוט, וואו-אַהין מען פיהרט זי.

ווען זי וואָלט זיך געפינען בלויז אין דער געזעלשאַפט פון מאַרסעלען אַליין, וואָלט זי מיט איהם נישט געגאַנגען, נאָר די שווערע שריט פון היפּאָליטען האָבען געשמידט איבערצייגען איהר ווילען.

דער רעסטאָראַן, אין וועלכען זיי זענען אַריין, האָט זיך מיט גאַרנישט אונטערשיידט פון די אַנדערע רעסטאָראַנען אויפן מאָנמאַרטר. אַזוי ווי אַלע אַנדערע וואָס קאָנען נישט דאָס געהיימע לעבען פון פּאַ-ריז, האָט סעווערינאַ געמיינט, אַז איהרע בעגליי-טער, וועלכע לעבען מחוץ דער געזעלשאַפט, פער-ברענגען נאָר אין פערברעכער-מלינה'ס.

אין דער ווירקליכקייט אָבער איז דאָס רעסטאָ-ראַנדעל, אין וועלכען היפּאָליט האָט זי אַריינגעפירט, געווען ליכטיג און ציכטיג, און זעהר סימפּאַטיש.

נישט ווייט פונ'ם אַריינגאַנג איז געשטאַנען אַ טאָמבאַנק, און אַרום — אַ טוך אומגעפעהר צוגע-פּוצטע, טישלעך פאַר געסט.

— מאַרטאַ וועט זעהר צופרידען זיין, — האָט די אָנגעקומענע בעגעגענט אַ מאַנספּערשוין אין אַ וואָלענעם קאַמזויל, וועלכער איז געשטאַנען הינ-טערן טומבאַנק.

און איירעל פערנויגענדיג זיך פאַר סעווערינאַן, האָט ער אָנ'עפען געטון דאָס קליינע טירעל, וואָס האָט געפיהרט צו דער קיך.

אויף דער שוועל איז דערשינען אַ קליין קיי-לעכדיג פיגורל פון אַ פרוי אין אַ בלויזען אונ-טערקלייד'על.

— אין איהר שעהמט זיך נישט אַזוי, גזלנים!

— האָט זי אויסגערופען, שטורמיש אַרומנעהמענדיג ביידע מענער! — שוין פיר טעג, ווי איהר האָט זיך נישט געוויזען ביי מאַרטאַ'ן!

זי האָט גערעדט מיט אַ דרום-אַקצענט.

אין איהר קול איז געווען אַ סך יוגענדליכע וואַרעמקייט, און סעווערינאַ האָט זיך נישט געקאָנט אָפּהאַלטען פון אַ שמייכעל.

די באַלעבאָסטע האָט געווענדעט אויף איהר איהרע גוטמוטיגע גרויסע, מיט פעך פערשוואַר-צעגע שוואַרצע אויגען.

— זיי בעגריסט, קליינע, — האָט זי צו איהר אַ זאָג געטון, און אַריבערפיהרענדיג דעם בליק אויף די מענער, האָט זי צוגעגעבן: — וועמעס נדוטה?

— האָב געטרויט ביז איך וועל דיך בעקענען מיט איהר. — האָט זיך היפּאָליט אָפּגערופען מיט ווירדע.

— הער מאָריס, מיין פריינד! — און ער האָט אָנגעוויזען אויף דעם מאַנסביל הינטערן טומ-באַנק, — און פרוי מאָריס! — און ער האָט אָנגע-וויזען אויף מאַרטאַ'ן.

דערנאָך האָט ער אָנגעוויזען אויף סעווע-רינאַ'ן:

— מאַדאַם מאַרסעל!

— אַזוי האָב איך אויך גערעכנט! — האָט מאַרטאַ מוטערליך אַ זאָג געטון: — יאָ מאַרסעל איז אַ מאַנספּערשוין!

און וועדערענדיג ערנסט, האָט זי אַ פרעג געטון:

— וואָס וועט איהר עסען?.. איהר וועט פער-שטייט זיך אַ פּרוּב טון מיין קרויט... און דערנאָך — וואָס ווייטער?

היפּאָליט האָט אויסגעקליבען די מאכלים.

מאַרסעל האָט פעסט צוגעדריקט סעווערינאַ'ן וועלכע האָט זיך צו איהם געטוליעט.

אין דעם רעסטאָראַן האָט אַלץ געשמעקט מיט מעגליכקייט, מיט קראַפט, מיט עטוואָס פערבאָר-טענעס...

די מענער, וואָס זענען נאָך זיי אַריינגעקומען אינ'ם רעסטאָראַן, האָבען זיך בעגריסט מיט מאַר-טען, מאָסלערן, היפּאָליטן און זיך פערנויגט פאַר סעווערינאַן.

איניגע פון זיי זענען געקומען אין דער בע-גלייטונג פון פרויען.

די לעצטע האָבען זיך נישט פערהאַלטען ביים טומבאַנק, נאָר זיך געזעצט בעשיידען ביי די טיש-לעך, וואָס זייערע בעגלייטער האָבען זיי אָנגע-וויזען.

אין די אַלע מענער, די לחלוטין פערשיידענע לויט'ן וואוקס, אָנגעטוען, מאַניער פון רעדען, איז געווען עפּעס געמיינזאַמעס:

זיי אַלע האָבען זיך נישט געאיילט — גענוג צייט געהאַט.

דאָס האָט זיך בולט אַרויסגעפיהלט פון אַלע זייערע קאַרגע בעוועגונגען, ווערטער, געלענק פון קאָפּ, און פון זייערע לעבהאַפטע און גלייכצייטיג פוילע בליקען.

(פאָרטזעצונג קומט).

היינט ערשטער געזעגנונגס־אויפטריט פון די יודישע לאורעאטען-טענצער אין פילהארמאניע

אין אונזער שטאט קומט די יודישע לאורעאטעי טענצער פון ערשטען אינטערנאציאנאלען טאנץ קאנקורס אויף 2 געזעגנונגס-פארשטעלונגען.

דער ערשטער געזעגנונגס-אויפטריט קומט פאר היינט, דאנערשטאג, 9 אווענד אין פילהארמאניע. אין דאזיגען טאנץ-אווענד נעמען אנטייל די בעסטע לאורעאטען-טענצער: שרה אבראמאוויטש, וועלכע איז באשאוקט געווארען מיט'ן ערשטען פריז פון פוילישען מל"כ: פרעזידענט. געוו. פרימאבאלערינא פון דער בערלינער אפערע, דערוויימערט געווארען פון דער היטלער-באנדע דערפאר, ווייל זי איז א יודישע און ווי אויך איהר פארטנער געארג גורקע, וועלכער איז בעשאנקען געווארען מיט א גאלדענעם מעדאל, זיוטא בוטשינסקא, פאר פוילישע טענץ.

די קינסטלער וועלען אויספיהרען א גאנץ נייעם און אינהאלטסרייכען פראגראם, וועלכע בעשטעהען פון די שענסטע טענץ פון זייער רייכען רעפערטואר.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי – — — —	5.50
3 פראצענטיגע בודאוולאנע —	38.00
4 „ דאלארובקא —	46.75
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)	48.25
8 „ ווארשאווער פאנד-בריף	40.25
8 „ לאדזער „ „	37.00
ענגלישע פונט — — —	29.85
דאלאר – אפיצ. 6.65, נישט אפיצ. –	6.48
גאלד-דאלאר — — —	9.25
גאלד-רובל – — — —	4.90
דייטשער מארק — — —	72.08

ספארט

שטאפעטען - לויף אין „לעגיאנען-טאג"

דעם 6-טען אויגוסט ווערט אין צוזאמענהאנג מיט'ן לעגיאנען-טאג פארקומען אויפ'ן שטח רודא-פאביאניץ — פלאץ וואלאשטשי (10 קילאמעטער) דער יעהרליכער שטאפעטען-לויף וועגען פריז פון פוילישען לעגיאנען־סטעדפע־באנד אין לאדז.

יעדע שטאפעט בעשטעהט פון 5 לויפער, פון וועלכער יעדער מוז אדורכלויפען 2 קילאמעטער. צום ערשטען מאל אין 1930 האט דעם פריז בעקומען ל.ק.ס., אין יאהר 1931 און 1932 דער ספארט-קלוב „גייער".

דער פריז שטעלט מיט זיך פאר א שעהנע סטאטועטקע פון א לעגיאניסט אין בראנז, געמאכט דורך דעם ארטיסט לובעלסקי. דעם פריז בעקומט אויף שטענדיג דער קלוב, וועלכער זיגט 3 מאל. הייאהר וועלען אין דעם שטאפעטען-לויף אנטיילנעהמען אלע בעסטע לאדזער ספארט-קלובען. די מעטע געפינט זיך אויפ'ן פרייהייטס-פלאץ, וואו ס'וועט אויך פארקומען די פריזען פערטיילונג.

מעלדונג

בלאק פונ'ם ארבייטענדען ארץ ישראל צום 18-טען ציוניסטישען קאנגרעס, לאדזער ביורא.

היינט, דאנערשטאג, ד. 6. יולי, פינקטליך 8,30 אווענד קומט פאר אין ענגלישען זאל אל. 1 מאי 2, א גרויסער מיטינג א. ד. ט. „באסטא!" (צום לעצטען בעפעהל פון קאמענדאנט זשאבאטינסקי). ס'נעמען אנטייל די ח"ח ל. לעווין, ה. ל. קרוי, כ. ראבינאוויטש, ב. כהן א.א. בילעטען ביי דער קאסע.

יודיש מיידעל פאדערט 20 טויזענד זל.

„קאמפענסאציע" ביי א ווילנער הויזאייגענטימער

א סענסאציאנעלע אנקלאגע איז איצט איינגעפלאסען אין קאנצעלאריע פון דער ציוויל-אפטיילונג פון ווילנער קרייז-געריכט.

די אנקלאגע האט איינגעטראגען די 17-יאהריגע יודישע פרייליין סאניע אייגנער געגען 50-יאהריגען יודישען הויזווירט ז. ל., ביי וועלכען זי מאהנט 20 טויזענד גילדען ענטשעדיגונג.

אין איהר אנקלאגע דערציילט דאס מיידעל פאלגענדע געשיכטע:

פאראיאהרען איז זי איינגעשטאנען אין יואר לאקומפיע אויף דאטשע. צו איהר פלעגט אראפקומען א יודישער דאקטאר, וועלכער האט נישט לאנג געענדיגט דעם אוניווערזיטעט און וועלכער האט ערנסט געטראכט וועגען חתונה האבען מיט איהר.

צו דער צייט האט זי זיך בעקענט מיט א רייכען קרוב פופציג יאהריגען אלמן, וועלכער האט אויסגעזעהען צו זיין פיל יונגער פון זיינע אמת'ע יאהרען.

דער אלמן האט געווארפען אויף איהר אבגעזיג און פלעגט איהר איינלאדען אפט אויף לאנגע שפאצירען אין וואלד.

איינמאל האט ער איהר איינגעלאדען אויף אן אויספלוג קיין ווע"עק. אונטערוועגנס האט דער אלמן אויסגענוצט איהר בגילופנדיגען צושטאנד יוגעזאגט אז ער וועט מיט איהר חתונה האבען און איינגערעדט איהר זי זאל זיך איהם אפגעבען.

דער סוף איז געוועזען, אז זי איז געווארען זייער א געליבטע.

ווען זי האט געבעטען פאדערען האט ער איהר דערקלערט אז ער האט אויף זיין צוזאג חרטה און ער בעט זי זאל איהם מעהר נישט פערדרייען דעם קאפ.

אויך דערוואוסט איהר פריהעריגער חתן — דער דאקטאר, וועלכער האט איהר אויך אוועקגעווארפען.

וועגען איהר ראמאן מיט'ן אלמן האט זיך

די פערפיהרטע מיידעל האט זיך געווענדעט צו אן אדוואקאט און האט איצט פערפיהרט וועגען רייכען אלמן — איהר פערפיהרער א ציוויל-פראצעס מאהנענדיג ביי איהם צוואנציג טויזענד גילדען ענטשעדיגונג.

ארטאפעדישער אנשטאלט

בראסטעזען, גארסעטען, א ר ט א פ ע ד י ש ע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאטפוס-איינלאגען געגען פיס-שמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פיעטריקאווער 119, טעל. 231-81.

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעציאליסט פאר אוירען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען

11 ליסטאפאד 9 (קאנסטאנטינער)

טעל 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17

פון 11-1 און פון 2-3 נאכמ.

Dr. med. H. LUBICZ

ספעציאליסט פאר ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.

צעגעלניאנא 7. טע. 141-32.

נעהמט אן פון 8-10 פריה, פון 12—2 נאכמ. און פון 5—8 אווענד, זונטאג פון 9-11 בייטאג.

לעטשניצע כראברעגא 4 רוג זגערזשער 87

נעהמט אן קראנקע פון אלע ספעציאליטעטען

וויזיט 3 זל.

ווענעראלאגישער קאבינעט. 3377

שלאסעריי-ארבייטען,

ווי אויך אויטאגענישע שווייסונגען מעטאל-בעארבייטונגען מאשינען - טיילען

פירט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

קאנסטאנטינער 11/13.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי

אנאנס ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס

עס ווערט געזוכט א קוואליפיצירטער צושניידער פון מענער-קאנפעקציע צו בעזעצען זיך אין פויזען. אינפארם. ביי ד. פעליכאוו, גדאנסקא 63 פון 2 ביז 4 נאכמיטאג. 3546

הויז און פערקויף

צו פערקויפען א מוסטער-מאשין B.J. 100 צענטימעטער אין א גוטען צושטאנד. די אדרעס צו ערפאהרען אין אדמ.

פערשידענעם

Zagubiono następujące 4 weksle z wystawienia i żyrami H. Frogiel bez daty płatności na zł. 400, 300, 200 i 100 zł. i ostrzega się przed ich realizacją. Weksle unieważnia się. Zwrócić takowe za wynagrodzeniem do I. Bryn, Tuszyn.

א טיכטיגער יונגערמאן

געארבייט א לענגערע צייט אין דער טעקסטיל-בראנזשע, זוכט וואס עס זאל נישט זיין פאר א בעשעפטיגונג פאר א גאנץ מינימאלען לוין. בעסטע רעפערענצן. אפערטען אין אדמיג. אונטער „L. P."

כעמיש-באקטעריאלאגישער לאבאראטאריום

פ. שאץ

לאדז, פעטריקאווער 37.

טעל. 230-85

פיהרט אדורך זעמטליכע ערצטליכע אנאליזעס פון אורין, בלוט, פלעגמע א.א.

אכטונג!

געגען שוויס פון די פיס

טויזענטער מענשען האבען זיך שוין איבערצייגט, אז פאר א פאר גראשען געגען שוויים פון די פיס, אויך צו אדטשיסקעס, ווי אויך א גוט מיטעל צו וואנצען פאר א פאר גראשען א פלעשעל.

געדענקט גוט דעם אדרעס: סטארי-רינעק 1 № 1 ביים צייטונגס-פערקויפער וועלניארזש.

היט אייך פאר נאכגעמאכטע.

אויך פיעטריקאווער ראג צעגעלניאנע נעבען גאלאנטעריע-געוועלב ביים צייטונגס-פערקויפער.

לעטשניצע

זגערזשער 17

נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטען

פון 9 פריה ביז 7 א זייגער אווענט.

וויזיט 3 זל.

ווערקשטעל פון שירמס און שפאציר-שטעקענס

ס. פייגענבוים

לאדז, נארוטאוויטשא 19

עמפפעהלט אין א רייכען אויסוואהל פון קאלירטע דאמען- און מענער-שירמס און שטעקענס צו קאנקורענץ-פרייזען. נעהמט אן אלערליי רעפעראטורען פון שירמס און שטעקענס.

8-ונג, לעטניקעס אין ווישניאווא-גורא

איז צו בעקומען דעם „נייעם פאלקסבלאט"

פון 8 א זייגער פריה ביי יאמניק, ווילא קאוואלע.

עס ווערט אויך אבגעשיקט אהיים.

שייטלעך

צו בעקומען

קערש, סטווערדאווא 15

כירורגישער קאבינעט

Dr. Szreiber

איז געמארען איבערגעטראגען אויף

Narutowicza № 9

tel. 122-95.

אפעראציעס, אפאטרונקעס, הנלט ושילאקעס או"ח הייל־אנשטאלט-פרייזען.

לעטשניצע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען און דענטיסטישער קאבינעט

11 בזשעזשינער 11

טעלעפאן 137-63

עס נעמען אן דאקטוירים ספעציאליסטען שיפמאן, וואלינסקי, שמירגעלד, קערשנער, שמערלאווסקי, סלאבאדסקי, זאלצוואסער, איציקזאן, קראסאווסקי, יאקובזאן און דענטיסטין סטאראפאלסקא.

משנה חב"ד

מאת חיים יצחק בוניו :: יצא לאור ספר שני

משנת האלהות

תוכן הענינים: מפתח. פ"א: יחוד האלהות. פ"ב: תורת הצמצום. פ"ג: תורת הספירות. פ"ד: תורת הבריאה יש מאי. פ"ה: תורת האותיות. לספר ראשון משנת הבינוני כבר יצא מוניטון בכל חוגי ישראל.

המכירה הראשית אצל המחבר:

Warszawa, Orla 15/7, Ch. Bunin P.K.O. 4752

Łódź, Aleja Kościuszki 29, Ch. Bunin.

מחיר הספר 2 ז. עם המשלוח 2.25. א. וב' יחד 3.50. בחו"ל 2.50, א' וב' יחד 4 ז. הזמנה 5 עקומפ. 20% למוכ"ס 25%. בזקיפה לא ישולח.

שניידט אוים דעם קופאן

אויף אלע ארט פאטאגראפיעס

פון פאטא - אויטאמאט ביז די גרעסטע בי דער

קופאן: קופאן בייא בעשטעלונג איז 25 פראצ. ביליגער אויף אלע ארט פאטאגראפיעס.

איז מיט דעם קופאן 25% ביליגער

די פרייזען זענען זעהר נידעריג. איך נעהם אויך אן פערשידענע גרופען אויסער'ן אטעליר, ווי אינסטיטוציעס, האכציטען, באנקעטען, צו זעהר ביליגע פרייזען.

מיט אכטונג ארט.-פאטאגראפ. אטעליר

„POLONIA"

לאדז, 11 יערושעגא 11

אינה. דיפל. פאטאגר. גוטערמאן

צופאהר מיט'ן טראמוואי נומער 3.

קלעפסידרעס

צו זעהר ביליגע פרייזען

נעהמט אן די דרוקעריי פון „נייעם פאלקסבלאט"

די קלעפסידרעס ווערען אין משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט און פונאנדערגעקלעבט איבער שטאט.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז – 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ – 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און טעקסט פון די אנאנסן איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיג. איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה

פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען

אין טעקסט—40 . . . . —60 . . . . 4 .

נאכ'ן טעקסט—12 . . . . —18 . . . . .

אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער- טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg

Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman